

UCHWAŁA Nr XXVII/149/2017

RADY MIEJSKIEJ W GÓRZNIE

z dnia 9 czerwca 2017 r.

w sprawie przyjęcia "Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Górzno na Lata 2017-2027"

Na podstawie art. 18 ust. 1, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.¹⁾) oraz art. 17 ust. 1, pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Górzno na Lata 2017-2027”, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Górzno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Górznie

Jacek Ruciński

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015r. poz.1045, 1819

UZASADNIENIE

Jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej jest strategia rozwiązywania problemów społecznych. Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze polityki społecznej. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust. 1 ustawy pkt. 1 z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zgodnie, z którym: „do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

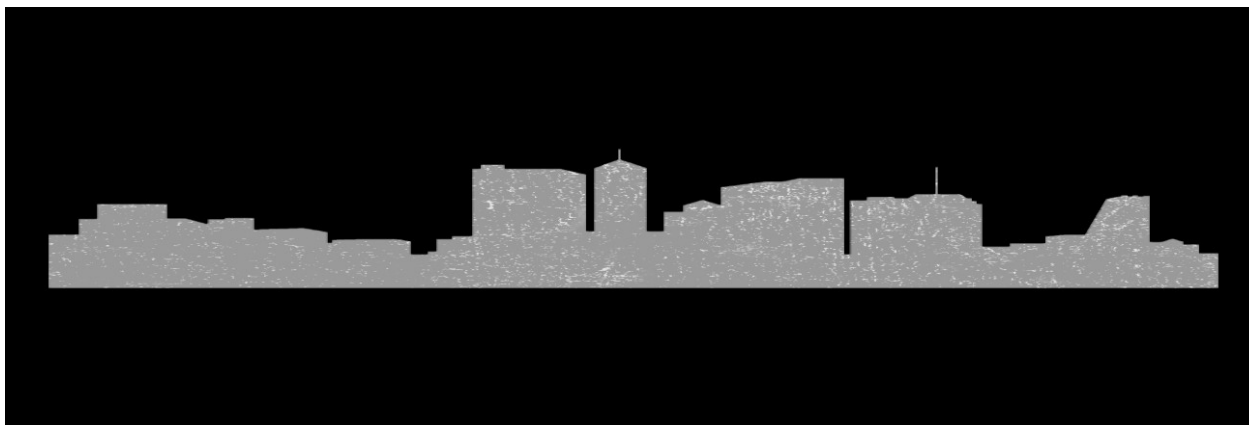
W ramach prac nad Strategią została przeprowadzona diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Miasta i Gminy w oparciu o dane będące w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, które zostały uzyskane w toku bieżącej działalności ośrodka. Dane pochodziły również z Urzędu Miasta i Gminy, Powiatowego Urzędu Pracy, Komendy Powiatowej Policji oraz instytucji i organizacji współpracujących z GOPS. Wykorzystano także informacje z innych działających na terenie Miasta i Gminy instytucji społecznych oraz z dostępnych publikacji i statystyk m.in. z danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Załącznik nr 1
do uchwały nr XXVII/149/2017
Rady Miejskiej w Górznie
z dnia 9 czerwca 2017r.

**GMINNA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH DLA MIASTA I GMINY GÓRZNO
NA LATA 2017 – 2027**

GÓRZNO 2017

Spis treści:

1. Cel i proces tworzenia strategii	4
1.1 Przesłanki opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	4
2. Charakterystyka gminy.....	5
2.1 Podstawowe informacje o gminie	5
2.2 Demografia	5
2.3 Dominująca aktywność gospodarcza.....	6
3. Strategiczne kierunki rozwoju gminy.....	7
3.1 Lista problemów.....	7
3.2 Lista celów	8
3.3 Cele operacyjne	9
4. System pomocy społecznej w gminie.....	10
4.1 Świadczenia z zakresu pomocy społecznej	11
4.2 Świadczenia rodzinne	20
4.3 Dodatki Mieszkaniowe.....	21
4.4 Dodatek energetyczny dla odbiorcy wrażliwego.....	23
4.5 Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie.....	23
4.6 Fundusz Alimentacyjny.....	24
4.7 Karta Dużej Rodziny	25
4.8 Świadczenie wychowawcze	25
4.9 Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020	26
5. Źródła podstawowych problemów społecznych i ich identyfikacja	27
5.1 Analiza obszarów polityki społecznej	27
5.2 Kwestie mieszkaniowe	27

5.3 System opieki zdrowotnej	27
5.4 Edukacja i opieka nad dzieckiem	27
5.5 Piecza Zastępcza.....	32
5.6 Kultura.....	34
5.7 Ochrona przeciwpożarowa	37
5.8 Bezpieczeństwo publiczne.....	37
5.9 Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	37
5.10 Bezrobocie.....	39
6. Katalog zidentyfikowanych problemów społecznych w gminie	41
6.1 Hierarchizacja problemów społecznych uznanych za dominujące	41
6.2 Hierarchizacja zadań	41
7. Analiza Strategiczna.....	41
8. Kierunki rozwoju gminy.....	43
8.1 Wizja rozwoju gminy Górzno	43
8.2 Cele główne i cele szczegółowe rozwoju gminy.....	44
9. Źródła finansowania	47
10. Zarządzanie realizacją strategii	47
10.1 System zarządzania realizacją strategii	47
10.2 Monitoring strategii	48
10.3 System oceny i aktualizacji strategii	49
11. Podsumowanie.....	49
Spis Tabel	50

1. Cel i proces tworzenia strategii

Radykalne zmiany systemu organizacji, struktury i funkcjonowania państwa, społeczeństwa oraz nowe zadania z zakresu polityki społecznej sprawiły, że nastąpiły duże zmiany legislacyjne w przepisach prawnych, obligujące samorząd do realizacji wielu zadań. Dlatego proces rozwiązywania trudnych problemów społecznych jest działaniem trudnym i długoterminowym, dlatego też priorytetem jest strategiczne podejście do zagadnień ze sfery polityki społecznej również na poziomie lokalnym.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych służyć będzie jako podstawa określająca kierunki zamierzeń rozwojowych w sektorze pomocy społecznej na terenie Miasta i Gminy Górzno.

Wdrażanie działań zaplanowane zostało zgodnie z następującymi priorytetami:

- zabezpieczenie środków materialnych w celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców Gminy Górzno,
- wsparcie osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych,
- wsparcie osób i rodzin wymagających pomocy,
- wspieranie rodzin w realizacji swoich funkcji wychowawczych wobec dzieci,
- wsparcie osób i rodzin z problemem długotrwałego bezrobocia, działania profilaktyczne oraz wczesne interwencje wobec osób uzależnionych,
- stworzenie systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Strategia opracowana została w oparciu o Ustawę z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej. Zgodnie z w/w ustawą do zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez gminę należy między innymi opracowanie gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnie wysokiego ryzyka.

Strategia to długookresowy plan działania określający strategiczne cele rozwiązywania problemów społecznych gminy i priorytety działania. To instrument długofalowego zarządzania danym obszarem, który jest niezbędny dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych.

Strategia stanowi pewien „ogólny drogowskaz” wskazujący działania zmierzające do rozwiązania problemów społecznych i zapewnienia jak najlepszych warunków życia mieszkańców Miasta i Gminy Górzno oraz tworzenia sprzyjających warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego, infrastrukturalnego i ekologicznego. Strategia umożliwi zaplanowanie rozwoju i podejmowanie decyzji w perspektywie 12 lat.

1.1 Przesłanki opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Górzno

- potrzeba jednego, spójnego opracowania dla wszystkich zainteresowanych pomyślnym rozwiązywaniem problemów społecznych naszej Gminy,
- potrzeba aktualizacji strategii upoważniającej do występowania o środki finansowe pozabudżetowe, z budżetu państwa za pośrednictwem kontraktu regionalnego, a także o środki funduszy wsparcia Unii Europejskiej i innych instytucji wspierających rozwój lokalny.

Opracowywanie strategii dla Gminy Górzno polegało na zebraniu materiałów statystycznych i opracowaniu diagnozy dla całej gminy, co stało się podstawą dla dalszych prac nad strategią. Proces budowania strategii przebiegał w kilku etapach. Odbyły się wewnętrzne warsztaty dotycząca omawianego obszaru, w których uczestniczyli pracownicy urzędu miasta i gminy oraz liderzy lokalnej społeczności.

Warsztaty dotyczyły diagnozy sytuacji społecznej w gminie i analizy problemów społecznych oraz zasobów społecznych, w tym omówione zostały niżej wymienione zagadnienia:

- analiza sytuacji społecznej w gminie w oparciu o dane statystyczne oraz opinie środowisk przedstawicieli instytucji społecznych,
- dotychczasowa współpraca instytucji i organizacji społecznych na rzecz społeczności lokalnej,
- formułowanie wizji rozwoju społecznego,
- zidentyfikowanie i kategoryzowanie problemów społecznych w gminie,
- analiza przyczyn zjawisk społecznych,
- określanie zasobów społecznych gminy,
- badanie potrzeb społecznych oraz zakresu ich zaspokajania,
- ustalenie poziomu integracji społecznej,
- sformułowanie wizji rozwoju gminy,
- określanie celów głównych i szczegółowych oraz kierunków działań w gminie,
- określanie sposobu zarządzania realizacją strategii i działań zespołu wdrożeniowego,

- ustalenie zasad monitoringu i opracowanie procedur ewaluacji.

Podstawa formalna tworzenia Strategii

Priorytetowe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Górzno oraz planowane w ich ramach przedsięwzięcia są zgodne z kierunkami polityki w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych formułowanych i realizowanych na poziomie Unii Europejskiej, na poziomie Kraju, na poziomie Regionalnym oraz Lokalnym. Poniższy rozdział przedstawia opis podstawowych dokumentów strategicznych, które stanowią przesłanki dla Strategii.

Dokumenty europejskie

Kluczowym programem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej jest Strategia Europa 2020. Jest ona nowym długookresowym programem rozwoju, zastępującym przyjętą w 2000 roku Strategię Lizbońską. „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” podkreśla znaczenie współdziałania państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform, w odpowiedzi na wyzwania związane z globalizacją, starzeniem się społeczeństw oraz rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów. Wyznaczone zostały trzy podstawowe, wzajemnie wzmacniające się priorytety:

- wzrost inteligentny, czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach;
- wzrost zrównoważony, czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej;
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Podstawowymi instrumentami realizującymi cele zawarte w strategii są Krajowe Programy Reform, opracowane przez państwa członkowskie oraz inicjatywy przewodnie, przygotowywane przez KE, a realizowane na poziomie UE, państw członkowskich, regionalnym oraz lokalnym.

2. Charakterystyka gminy

2.1 Podstawowe informacje o gminie

Gmina Górzno jest gminą typowo miejsko - wiejską. Położona jest w północno - wschodniej części województwa Kujawsko-Pomorskiego na obszarze „Zielonych Płuc Polski”.

Górzno położone jest na wzgórzu między dwoma jeziorami: Górzno- 47,5 ha i Młyńskie –25,9 ha. Przez jeziora przepływa rzeka zwana Górzanką (dawniej Kaliczka) i jest dopływem rzeki Brynicy. Na terenie gminy znajdują się inne jeziora mniejsze: Czarny Bryńsk -11,34 ha, Wapionka - 2 ha i jeziora śródleśne.

Miasto Górzno zajmuje obszar 343 ha, a teren całej gminy to obszar 11.968 ha. W skład gminy wchodzi 8 sołectw wraz z przysiółkami: Czarny Bryńsk, Fiałki, Gołkowo, Górzno Wybudowanie, Miesiączkowo, Szcutowo, Szynkówko, Zaborowo oraz miasto, które jest siedzibą gminy.

Stałym elementem krajobrazu górznieńskiego są lasy, które zajmują ponad połowę obszaru naszej gminy. Są to głównie lasy iglaste. Część gminy położona jest w obrębie Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego. Na terenie parku utworzone są rezerваты przyrody: Las nad Brynicą, Szumny Zdrój, Czarny Bryńsk, Ostrowy nad Brynicą. Do największych osobliwości na terenie gminy należy pomnik przyrody, „Dąb Rzeczypospolitej”, wiek jego określa się na 600 lat, wysokość wynosi 33 metry.

Lokalizacja gminy na terenie Górznieńsko – Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego, połączona z brakiem przemysłu zagrażającym naturalnemu środowisku, nadaje miastu i gminie specyficzny, wyjątkowy klimat. Utrzymujący się przez cały rok niepowtarzalny mikroklimat, działa leczniczo na drogi oddechowe i układ nerwowy. Położenie Górzna, na wzgórzach pomiędzy dwoma jeziorami, ze strzeżonym kąpieliskiem miejskim, z otaczającymi lasami, czystym powietrzem oraz terenem strefy ciszy, corocznie doceniają licznie odwiedzający.

2.2 Demografia

Struktura demograficzna ludności i analiza rozwoju zaludnienia stanowi podstawę budowy prognozy potrzeb społecznych, na których opiera się polityka rozwoju Gminy. Procesy demograficzne decydują o skali rozwoju

Gminy, dynamice oraz o skali potrzeb w sferze rynku pracy, mieszkań i całej grupy inwestycji demograficznych, np. przedszkoli, szkół.

Ogółem gmina Górzno w 2013 roku liczyła **3.989**, w 2014 roku – **3.989**, a w 2015 roku – **4.013** mieszkańców.

Gmina Górzno - kobiety w 2013 r.- **2.005**, w 2014 r. **2.005**, a w 2015 r. **2.004**, mężczyźni w 2013 r. – **1.984**, w 2014 r.- **1.984**, a w 2015 r. – **2.009**.

Tabela nr 1: Ludność wg faktycznego miejsca zamieszkania i płci w Gminie Górzno w latach 2013-2015

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
1. Ogółem	3.989	3.989	4.013
2. Mężczyźni	1.984	1.984	2.009
3. Kobiety	2.005	2.005	2.004

Źródło: Ewidencja ludności

Tabela nr 2: Ruch naturalny ludności wg płci w Gminie Górzno w latach 2013-2015

Wyszczególnienie	Urodzenia			Zgony		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Ogółem	43	57	49	41	34	37
Kobiety	20	23	21	19	14	19
Mężczyźni	23	34	28	32	20	18

Źródło: Ewidencja ludności

Z zaprezentowanych danych wynika, że dla Gminy Górzno charakterystyczny jest niski przyrost liczby mieszkańców. Między 2013 a 2015 rokiem liczba ludności wzrosła o 6 osób. Wśród mieszkańców przeważają kobiety.

W tabeli nr 3 przedstawiono dane dotyczące procesów migracyjnych w Gminie Górzno w latach 2013-2015. Zmiana liczebności mieszkańców Gminy jest wynikiem zarówno procesów związanych z ruchem naturalnym, jak i z ruchem migracyjnym.

Tabela nr 3: Migracje wewnętrzne i zewnętrzne w Gminie Górzno w latach 2013-2015

Wyszczególnienie	Zameldowania			Wymeldowania		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Ogółem	49	42	54	48	41	47
Miasto	21	20	23	19	21	23
Wieś	28	20	31	29	20	24
Zagranica	0	0	0	0	0	0

Źródło: Ewidencja ludności

2.3 Dominująca aktywność gospodarcza

Gmina Górzno jest gminą turystyczno – rolniczą. Ogólna powierzchnia gminy wynosi 11.968 ha, z czego powierzchnia użytków rolnych w gminie wynosi ogółem 5.128 ha. Powierzchnia nieużytków stanowi z kolei 157 ha, a lasy i grunty leśne obejmują 6.213 ha, co stanowi ok. 52% ogólnej powierzchni gminy. Gmina Górzno liczy łącznie 655 gospodarstw rolnych.

Ich wielkość przedstawia się następująco:

Od 1 do 2 ha – 207

Powyżej 2 do 5 ha – 175

Powyżej 5 do 7 ha – 50
Powyżej 7 do 10 ha – 63
Powyżej 10 do 15 ha – 81
Powyżej 15 ha – 79

Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w zaokrągleniu wynosi 7,32 ha. Wg klas bonitacyjnych gruntów na terenie naszej gminy przeważają grunty klasy IVa i IVb.

Gmina ma szczególne predyspozycje do godziwego wypoczynku z racji licznie istniejących lasów i jezior, z tego też powodu zaczął się około 24 lat temu rozwijać ruch agroturystyczny. Zaczęły powstawać gospodarstwa agroturystyczne, które uzupełniane są przez nowe gospodarstwa. Mamy szczególne warunki klimatyczno – wypoczynkowe, ciekawe okolice z przepięknym parkiem krajobrazowym. Rozwijający się ruch wśród organizujących się gospodarstw agroturystycznych spowodował powstanie Agroturystycznego Stowarzyszenia Pojezierza Brodnickiego z siedzibą w Brodnicy. Stowarzyszenie to rozpoczęło swą działalność szkoleniami i kursami dla nowopowstałych gospodarstw. Głównym celem jest stała poprawa standardu świadczonych usług na rzecz przyjeżdżających gości na wypoczynek. Organizowanie różnych wycieczek, dla wymiany doświadczeń, które są pomocne w rozwiązywaniu różnych problemów takich jak warunki bhp, sanitarno – porządkowe itp.

Na terenie Gminy Górzno prowadzonych jest kilkadziesiąt małych zakładów pracy. W większości działalności przeważa handel, budownictwo, gastronomia, usługi leśne, transportowe, fryzjerskie, kosmetyczne, tartaczne itp.

Głównym źródłem utrzymania mieszkańców jest rolnictwo i agroturystyka. Na terenie gminy nie ma większego przemysłu, w związku z tym osoby w wieku produkcyjnym zmuszeni są do poszukiwania pracy poza obszarem gminy. Większość z nich znajduje zatrudnienie w pobliskich miejscowościach i w oddalonej od Górzna o 23 km Brodnicy.

3. Strategiczne kierunki rozwoju gminy

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Górzno opracowana jest na 7 lat (2016 – 2022).

Mając na uwadze rosnącą dysproporcję w poziomie życia w mieście i na terenach wiejskich oraz pogarszające się warunki bytowe dla większości emerytów, rencistów i bezrobotnych, celem strategicznym dla Gminy Górzno jest:

Wzrost dobrobytu ogółu mieszkańców Gminy Górzno.

3.1 Lista problemów

1. Brak dostatecznych dochodów
2. Brak dodatkowych kwalifikacji zawodowych
3. Ogólnie niski poziom wykształcenia
4. Apatia społeczna
5. Bezrobocie, niska aktywność zawodowa
6. Starzejące się technologie produkcji i sprzętu
7. Brak nowych zakładów produkcyjnych
8. Za mało terenów przeznaczonych na niżej wymienione działalności:
 - gospodarczą,
 - turystyczną,
 - sportową,
 - rekreacyjną.
9. Brak specjalistów z uprawnieniami do w/w działalności
10. Niedostatecznie rozwinięte usługi turystyczne
11. Rolniczy charakter gminy
12. Brak wystarczających środków utrudnia rozszerzanie obecnej działalności kulturalno-oświatowej w gminie
13. Niska aktywność społeczeństwa powoduje malejące zainteresowanie udziałem w imprezach i działaniach kulturalno- oświatowych
14. Zanik działalności kulturalno - oświatowej na terenach wiejskich
15. Brak środków na szybką modernizację infrastruktury gminnej (drogi, kanalizacja wodociągi)
16. Bardzo wysoki koszt instalacji gazowej
17. Brak parkingów

18. Brak mieszkań komunalnych i socjalnych
19. Brak nowych zakładów pracy
20. Słaby rozwój turystyki i agroturystyki
21. Brak wystarczających środków na kursy zawodowe
22. Brak atrakcyjnych kredytów
23. Problem zagospodarowania ścieków płynnych na terenie gminy
24. Problem emisji zanieczyszczeń z lokalnych kotłowni
25. Problem zagospodarowania odpadów stałych
 - a) segregacja i dalszy ich przerób
 - b) likwidacja „dzikich wysypisk „
26. Problem przedostawania się szkodliwych substancji do cieków i jezior
27. Brak gminnego systemu monitorowania środowiska i egzekwowania właściwego jego wykorzystania (straż przyrody)
28. Problem zbyt małej ilości środków w Gminnym Funduszu Ochrony Środowiska w stosunku do potrzeb
29. Ogólny brak wiary w siebie
30. Słaba infrastruktura techniczna utrudniająca szybki rozwój gospodarczy
31. Brak specjalistów wysokiej klasy
32. Słabo wykorzystane walory gminy
33. Brak terenów przygotowanych pod działalność gospodarczą
34. Słabe warunki dla rozwoju firm
35. Ujemna migracja
36. Brak zakładu pracy chronionej
37. Brak dziennej oraz całonocnej opieki dla osób samotnych w wieku emerytalnym
38. Brak opieki i zajęć dla osób niepełnosprawnych
39. Brak środków na pomoc społeczną dla rodzin na terenach wiejskich (wadliwe przepisy prawne)
40. Brak badań profilaktycznych

3.2 Lista celów

1. Stworzenie dodatkowych źródeł zarobkowania na terenie gminy, a szczególnie na terenach wiejskich (pokazywanie dobrych przykładów)
2. Uruchomienie szerokiej gamy kursów praktycznych (np. rzemiosł artystycznych, mini przetwórstwa żywności, agroturystyki)
3. Podniesienie ogólnego poziomu wykształcenia
4. Uaktywnienie społeczeństwa – kultura, sport, rekreacja
5. Inspirowanie spółdzielczości (np. grupy producenckie)
6. Utworzenie doradztwa finansowego (o liniach kredytowych i programach pomocowych)
7. Uaktywnienie samorządów sołectkich (szkolenia, zwiększenie dotacji dla sołectw)
8. Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw
9. Tworzenie nowych miejsc pracy
10. Uatrakcyjnienie terenów miasta i gminy
11. Ściągnięcie określonej liczby turystów – maks. 1000 miejsc noclegowych (jakość nie ilość)
12. Sprzedaż niewykorzystanych budynków po byłych szkołach (np. Fiałki i Zaborowo)
13. Czarny Bryńsk – całonocny ośrodek rehabilitacji dla dzieci z całej Polski (nowe miejsca pracy) lub rodzaj prewentorium
 Propagowanie walorów Górzna
 - a) gazeta lokalna, lokalne radio,
 - b) wznawianie wydawnictw,
 - c) widokówki,
 - d) dobrze zorganizowana informacja.
14. Turystyka w formie kwalifikowanej
 - wyznaczone szlaki piesze, nordic walking, rowerowe, zaprzęgowe,

- geocaching,
 - przewodnicy wycieczek o dużej wiedzy fachowej,
 - punkty widokowe.
15. Stworzenie systemu monitorowania środowiska (współdziałanie Urzędu Miasta i Gminy, GLPK, OEE, LP), egzekwowanie właściwego jego wykorzystania
 16. Wzbogacenie Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska o środki z kar za dewastację i omijanie przepisów z dziedziny Ochrony Środowiska
 17. Przyjąć priorytety w budowie oczyszczalni przyzagrodowych
 18. Zlokalizować „dzikie wysypiska,, ustalić sprawców
 19. Przeanalizować systemy ogrzewania „przyjazne środowisku,, możliwe do zastosowania na terenie gminy (wiatrowy, źródła geotermiczne, wykorzystanie ciepła jezior, ogrzewanie gazowe, baterie słoneczne itp.)
 20. Promować i premiować zmiany systemu ogrzewania na ekologiczne
 21. Podnieść obowiązek dbałości o środowisko poprzez edukację, a w skrajnych przypadkach systemem nakazów i kar
 22. Utworzyć przy ZUK brygadę wyspecjalizowaną w utwardzaniu dróg materiałem ekologicznym, oraz w budowie przyzagrodowych oczyszczalni ścieków
 23. Pozwolenia na budowę muszą zawierać wyraźne zalecenia Ochrony Środowiska (współdziałanie UMiG i GLPK)
 24. Podjąć współpracę z uczelniami, instytucjami naukowymi, które w ramach swoich programów naukowych i badawczych mogłyby wykonać część ekspertyz
 25. Przygotowanie listy obiektów do adaptacji na działalność gospodarczą
 26. Modernizacja i technologiczny rozwój przedsiębiorstw działających na terenie gminy
 27. Przygotowanie oferty inwestycyjnej gminy
 28. Inspirowanie szybkiej adaptacji budynku byłego kościoła ewangelickiego
 29. Utworzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej
 30. Warsztaty Terapii Zajęciowej
 31. Laboratorium analityczne
 32. System regularnych wizytacji, profilaktyka
 33. Szczepienie dzieci i dorosłych przeciw zapaleniu wirusowemu wątroby typu B
 34. Systematyczne badania grup wiekowych – białe niedziele
 35. Akcje edukacyjne (antyalkoholowa i antynarkotykowa)
 36. Zajęcia gimnastyki korekcyjnej
 37. Nowoczesny gabinet stomatologiczny
 38. Wszechstronna promocja gminy
 39. Efektywny system ochrony i obrony cywilnej na terenie całej Gminy
 40. Nowoczesna struktura organizacyjna Urzędu Miasta i Gminy
 41. Organizowanie Stowarzyszeń Rozwoju Sołectw

3.3 Cele operacyjne

Poniższa lista celów operacyjnych sporządzona została na podstawie roboczych spotkań warsztatowych.

1. Wszechstronna, ciągła edukacja pozaszkolna
2. Rozwinięta działalność kulturalna i sportowa na terenach wiejskich
3. Lepsza infrastruktura turystyczna i rekreacyjna
4. Rozbudowana baza obiektów szkolnych
5. Rozbudowana baza obiektów sportowych
6. System dowozu dzieci do szkół
7. Mieszkania socjalne dla potencjalnych bezdomnych
8. Upiękzone miasto i wieś
9. Rozbudowana baza obiektów kulturalnych
10. Rozbudowana i zmodernizowana infrastruktura gminna
11. Unowocześnione obiekty gminne

12. Zminimalizowane spalanie opałów stałych
13. Gazyfikacja Gminy Górzno
14. Powstawanie gospodarstw ekologicznych
15. Posiadanie terenu na działalność gospodarczą
16. Efektywna promocja Gminy, lokalna gazeta i radio
17. Informacja o nowoczesnych technologiach
18. Lepsze usługi medyczne i profilaktyka zdrowotna
19. Lepsza opieka społeczna dla osób starszych i niepełnosprawnych

4. System pomocy społecznej w gminie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Górznie został utworzony 10 lipca 1990 roku na podstawie art. 9 w związku z art.7 ust. 1 pkt.6 ustawy o samorządzie terytorialnym z dnia 08 marca 1990 roku (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.). Ośrodek został powołany przez Radę Gminy, która podjęła uchwałę Nr III (16). Rada Gminy powierzyła ośrodkowi następujące zadania:

- prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej,
- bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki i usług domowych),
- współpraca z organizacjami i instytucjami, zwłaszcza z samorządem terytorialnym,
- aktywizowanie środowiska lokalnego.

GOPS zatrudnia 7 osób, w tym: 1 kierownik, 2 pracowników socjalnych, księgowa, inspektor ds. świadczeń rodzinnych, podinspektor ds. świadczenia wychowawczego oraz opiekuna w Ośrodku Pomocy Społecznej. Do wykonywania specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania GOPS zatrudnia 5 terapeutów (na podstawie umowy cywilno-prawnej) posiadających odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe. Planowane jest również zatrudnienie asystenta rodziny, który prowadziłby pracę z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej należą:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) dożywianie dzieci;
- 14) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;

- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu z zastosowaniem systemu informatycznego;
- 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 3a) opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Oprócz zadań własnych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypełnia zadania zlecone:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
 - 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
 - 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
 - 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
 - 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a;
 - 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.
2. Środki na realizację i obsługę zadań, o których mowa w ust. 1, zapewnia budżet państwa.

Do zadań własnych gminy (nieobowiązkowych) z zakresu pomocy społecznej należy również „Współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach”. Jest to zgodne art. 17 ust. 2 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej (zmiana wprowadzona art. 138 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach o rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 645 ze zm.).

4.1 Świadczenia z zakresu pomocy społecznej

Świadczenia udzielane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Górninie można podzielić na dwie grupy. Pierwszą grupę stanowią świadczenia z tytułu zadań zleconych gminie, drugą zadań własnych gminy. Zgodnie z art. 36. Ustawy o pomocy społecznej świadczeniami z pomocy społecznej są:

1. świadczenia pieniężne: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy, zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie, pomoc dla rodzin zastępczych, pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki, świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c

lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;

2. świadczenia niepieniężne: praca socjalna, bilet kredytowany, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenia społeczne, pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia, mieszkanie chronione, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

Ze świadczeń wynikających z zadań zleconych w gminie korzystała w 2013 roku 1osoba (tabela nr 4). Pobrała ona ogółem 264 świadczenia na łączną kwotę 21.280 zł.

Tabela nr 4: Świadczenia udzielone w 2013 roku- zadania zlecone gminie

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób w rodzinach	Kwota w zł
1.	Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1	264	4	21.280
2.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	0	0	0	0
3.	Razem	1	264	4	21.280

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górznie

Ze świadczeń wynikających z zadań zleconych w gminie korzystała w 2014 roku 1osoba (tabela nr 5). Pobrała ona ogółem 384 świadczenia na łączną kwotę 30.720 zł

Tabela nr 5: Świadczenia udzielone w 2014 roku- zadania zlecone gminie

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób w rodzinach	Kwota w zł
1.	Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1	384	4	30.720
2.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	0	0	0	0
3.	Razem	1	384	4	30.720

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górznie

Ze świadczeń wynikających z zadań zleconych w gminie korzystało w 2015 roku 5osób (tabela nr 6). Pobrały one ogółem 774 świadczenia na łączną kwotę 95.440 zł

Tabela nr 6: Świadczenia udzielone w 2015 roku- zadania zlecone gminie

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób w rodzinach	Kwota w zł
1.	Specjalistyczne Usługi	1	768	4	61.440

	Opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi				
2.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	4	6	14	34.000
3.	Razem	5	774	18	95.440

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górznie

Ze świadczeń wynikających z zadań własnych w gminie korzystało w 2013 roku 68 osób (tabela nr 7). Pobrali oni ogółem 368 świadczeń. W strukturze świadczeń największy udział biorąc pod uwagę liczbę osób korzystających z danego świadczenia mają zasiłki okresowe przyznane z powodu braku możliwości zatrudnienia. Korzystało z nich 51 osób na kwotę 57.892 zł.

Tabela nr 7: Świadczenia udzielone w 2013 roku- zadania własne gminy

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób w rodzinach	Kwota w zł
1.	Zasiłki stałe ogółem	11	125	11	54.853
2.	Zasiłki okresowe przyznane z powodu braku możliwości zatrudnienia	51	219	116	57.892
3.	Zasiłki okresowe przyznane z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej choroby	6	24	28	6.486
4.	Razem	68	368	155	119.231

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górznie

Ze świadczeń wynikających z zadań własnych gminy w 2014 r. korzystało 50 osób (tabela nr 8). Pobrali oni ogółem 321 świadczeń. W strukturze świadczeń największy udział biorąc pod uwagę liczbę osób korzystających z danego świadczenia mają zasiłki okresowe przyznane z powodu braku możliwości zatrudnienia. Korzystało z nich 37 osób na kwotę 53.461 zł.

Tabela nr 8: Świadczenia udzielone w 2014 roku -zadania własne gminy

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób w rodzinach	Kwota w zł
1.	Zasiłki stałe ogółem	11	118	14	54.858
2.	Zasiłki okresowe przyznane z powodu braku możliwości zatrudnienia	37	191	86	53.461
3.	Zasiłki okresowe przyznane z powodu niepełnosprawności	2	12	10	2.097
4.	Razem	50	321	110	110.416

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górznie

Ze świadczeń wynikających z zadań własnych gminy w 2015 r. korzystały 52 osoby (tabela nr 9). Pobrali oni ogółem 318 świadczeń. W strukturze świadczeń największy udział biorąc pod uwagę liczbę osób korzystających z danego świadczenia mają zasiłki okresowe przyznane z powodu braku możliwości zatrudnienia. Korzystało z nich 39 osób na kwotę 53.365 zł.

Tabela nr 9: Świadczenia udzielone w 2015 roku -zadania własne gminy

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób w rodzinach	Kwota w zł
1.	Zasiłki stałe ogółem	11	111	11	56.220
2.	Zasiłki okresowe przyznane z powodu braku możliwości zatrudnienia	39	199	94	53.365
3.	Zasiłki okresowe przyznane z powodu niepełnosprawności	2	8	6	755
6.	Razem	52	318	111	110.340

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górznie

Z tytułu zadań własnych gminy wynikających z ustawy o pomocy społecznej udzielono w 2013 roku 16.879 świadczeń, w 2014 roku 11.774, a w 2015 roku 12.093 świadczeń. Ponad 80% świadczeń w przedstawionych latach stanowiły posiłki dla dzieci i młodzieży w okresie nauki. Z tej formy pomocy skorzystały 104 osoby w 2013 roku, 79 osób w 2014 roku oraz 66 osób w 2015 roku.

Tabela nr 10: Świadczenia udzielone 2013 roku- zadania własne gminy

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób w rodzinach	Kwota w zł
1.	Posiłki dla dzieci i młodzieży w okresie nauki	104	14.999	226	53.999
2.	Usługi opiekuńcze	2	1.560	3	15.426
3.	Zasiłki celowe	20	x	38	5.820
4.	Zasiłki celowe specjalne	19	45	34	16.365
5.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0	0	0	0
6.	Poradnictwo specjalistyczne-rodzinne	0	0	0	0
7.	Praca socjalna	125	263	346	0
8.	Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej	1	12	1	28.773
8.	Razem	271	16.879	682	136.748

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górznie

Pod względem liczby osób, którym udzielono świadczeń na drugim miejscu są zasiłki celowe i celowe specjalne. W 2013 roku udzielono 45 świadczeń na łączną kwotę 22.185, w 2014 roku 58 świadczeń na łączną kwotę 35.581 a w 2015 roku 64 świadczeń na łączną kwotę 36.006. Łącznie z tytułu świadczeń udzielonych z tytułu zadań własnych gminy wydatkowano w 2013 roku 136.748 zł, w 2014 roku 124.616 zł, a w 2015 roku 151.668 zł.

Tabela nr 11: Świadczenia udzielone 2014 roku- zadania własne gminy

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób w rodzinach	Kwota w zł
1.	Posiłki dla dzieci i młodzieży w okresie nauki	79	10.361	172	41.445
2.	Usługi opiekuńcze	2	1.024	2	13.416
3.	Zasiłki celowe	18	x	25	18.151
4.	Zasiłki celowe specjalne	34	58	69	17.430
5.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	2	2	3	3.500
6.	Poradnictwo specjalistyczne-rodzinne	0	0	0	0
7.	Praca socjalna	122	259	311	0
8.	Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej	1	12	1	30.674
9.	Razem	258	11.774	583	124.616

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górninie

Tabela nr 12: Świadczenia udzielone 2015 roku- zadania własne gminy

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób w rodzinach	Kwota w zł
1.	Posiłki dla dzieci i młodzieży w okresie nauki	66	9.496	148	41.496
2.	Usługi opiekuńcze	2	2.193	2	14.153
3.	Zasiłki celowe	18	x	25	22.500
4.	Zasiłki celowe specjalne	33	64	67	13.506
5.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	2	5	12.500
6.	Poradnictwo specjalistyczne-rodzinne	0	0	0	0
7.	Praca socjalna	110	245	281	0
8.	Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej	2	20	2	47.513
9.	Razem	232	12.093	530	151.668

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górninie

Najczęstszym powodem udzielania świadczeń z zakresu pomocy społecznej w latach 2013, 2014, 2015, (tabela nr 13) biorąc pod uwagę liczbę rodzin była bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W roku 2013 z tego tytułu otrzymało pomoc 86 rodzin, (co stanowi 26,5% objętych pomocą rodzin), w skład, których wchodziło 251 osób. W 2014 roku z tego tytułu otrzymało 76 rodzin, (co stanowi 32% objętych pomocą rodzin), w skład, których wchodziło 208 osoby. W 2015 roku z tego tytułu otrzymało 69 rodzin, (co stanowi 30% objętych pomocą rodzin), w skład, których wchodziło 180 osób.

Tabela nr 13: Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej

Lp.	powód przyznania pomocy	2013		2014		2015	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	ubóstwo	79	219	11	24	8	16
2.	sieroctwo	0	0	0	0	0	0
3.	bezdomność	0	0	0	0	0	0
4.	potrzeba ochrony macierzyństwa	7	53	5	39	5	37
5.	bezrobocie	77	215	61	158	57	161
6.	niepełnosprawność	19	36	27	52	27	54
7.	długotrwała choroba	33	74	39	82	41	84
8.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w tym:	86	251	76	208	69	180
	rodziny niepełne	8	22	10	28	10	26
	rodziny wielodzietne	12	72	3	18	3	16
9.	alkoholizm	3	7	5	5	3	4
10.	narkomania	0	0	0	0	0	0
11.	trudności w przystosowaniu się po opuszczeniu ZK	0	0	0	0	0	0
12.	zdarzenia losowe	0	0	3	5	1	5
13.	klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	4	14
Razem		324	x	240	x	228	x

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górninie

Analizując powody przyznania pomocy społecznej głównym powodem jest bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych. Drugim powodem przyznania pomocy jest bezrobocie. Pozostałe powody przyznania i wsparcia to długotrwała choroba, alkoholizm, niepełnosprawność, bezdomność, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu Zakładu Karnego.

Tabela nr 14: Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2013 roku ogółem

L.p.	liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	1	47	47
2.	2	19	38

3.	3	17	51
4.	4	19	76
5.	5	15	75
6.	6 i więcej	8	59
	Razem	125	346

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górninie

Tabela nr 15: Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2014 roku ogółem

L.p.	liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	1	50	50
2.	2	23	46
3.	3	18	54
4.	4	11	44
5.	5	12	60
6	6 i więcej	8	58
	Razem	122	312

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górninie

Tabela nr 16: Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2015 roku ogółem

L.p.	liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	1	42	42
2.	2	25	50
3.	3	19	57
4.	4	12	48
5.	5	7	35
6	6 i więcej	9	63
	Razem	114	295

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górninie

Pod względem liczby dzieci w rodzinach objętych świadczeniami w 2013 roku, 2014 i 2015 roku przeważają rodziny posiadające jedno dziecko- około 30%. Niewiele ustępuje im rodzina posiadająca dwoje dzieci.

Tabela nr 17: Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2013 roku -liczba dzieci w rodzinie

L.p.	liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	1	20	56
2.	2	23	92
3.	3	16	80
4.	4	2	13
5.	5	1	7
6	6	2	20
7.	7 i więcej	0	0

	Razem	64	268
--	-------	----	-----

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górznie

Tabela nr 18: Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2014 roku -liczba dzieci w rodzinie

L.p.	liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	1	19	53
2.	2	14	52
3.	3	11	55
4.	4	3	19
5.	5	4	31
6.	6	1	8
7.	7 i więcej	0	0
	Razem	52	218

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górznie

Tabela nr 19: Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2015 roku -liczba dzieci w rodzinie

L.p.	liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	1	25	73
2.	2	13	48
3.	3	8	39
4.	4	3	18
5.	5	2	16
6.	6	2	17
7.	7 i więcej	0	0
	Razem	53	211

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górznie

Ośrodek Pomocy objął opieką w 2013 roku (50%), 2014 roku (39,5%), a w 2015 roku (47%) również rodziny niepełne. W tej grupie przeważają rodziny z jednym dzieckiem.

Tabela nr 20: Rodziny niepełne objęte pomocą społeczną w 2013 roku

L.p.	liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	1	9	19
2.	2	7	23
3.	3	2	8
4.	4 i więcej	0	0
	Razem	18	50

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górznie

Tabela nr 21: Rodziny niepełne objęte pomocą społeczną w 2014 roku

L.p.	liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	1	8	17

2.	2	5	15
3.	3	1	5
4.	4 i więcej	0	0
	Razem	14	37

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górznie

Tabela nr 22: Rodziny niepełne objęte pomocą społeczną w 2015 roku

L.p.	liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	1	7	14
2.	2	7	22
3.	3	1	4
4.	4 i więcej	0	0
	Razem	15	40

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górznie

Pomocą społeczną na terenie gminy objęte są również rodziny emerytów i rencistów. Objętych pomocą społeczną w 2013 roku było 16 rodzin, 2014 roku 21 rodzin, w 2015 roku 21 rodzin.

Tabela nr 23: Rodziny emerytów i rencistów objętych pomocą społeczną w 2013 roku

L.p.	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	1	10	10
2.	2	3	6
3.	3	0	0
4.	4 i więcej	3	13
	Razem	16	29

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górznie

Tabela nr 24: Rodziny emerytów i rencistów objętych pomocą społeczną w 2014 roku

L.p.	liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	1	13	13
2.	2	7	14
3.	3	0	0
4.	4 i więcej	1	5
	Razem	21	32

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górznie

Tabela nr 25: Rodziny emerytów i rencistów objętych pomocą społeczną w 2015 roku

L.p.	liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	1	13	13
2.	2	7	14
3.	3	0	0
4.	4 i więcej	1	5
	Razem	21	32

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górznie

4.2 Świadczenia rodzinne

Podstawą prawną jest:

- ustawa z dn. 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 114 z póź. zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2015r. w sprawie dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy wysokości świadczeń rodzinnych albo wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2015r., 1238 ze zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006r. w sprawie dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych (Dz. U. Nr 130 poz. 903),
- kodeks postępowania administracyjnego (t.j.Dz. U. z 2016 r. poz. 23 z póź. zm.).

Ustawa o świadczeniach rodzinnych tworzy nowy system wsparcia dla rodzin. Wymienia dwie grupy świadczeń:

- zasiłek rodzinny z systemem dodatków,
- świadczenia opiekuńcze.

Nowy system wsparcia wszedł w życie 1 maja 2004r. Ustawa wprowadza nowe zasady przyznawania i wypłacania świadczeń. Zmienia przeznaczenie niektórych zasiłków, kryteria, jakie muszą spełniać świadczeniobiorcy, wyznacza instytucje zajmujące się wypłaceniem świadczeń.

Według art. 4.1. ustawy o świadczeniach rodzinnych, zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie uczącej się.

Do zasiłku rodzinnego zgodnie z art. 8. przysługują dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowania dziecka,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej.

Art. 15.b. Z tytułu urodzenia dziecka żywego przyznaje się jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka. Zapomoga, o której mowa w ust. 1, przysługuje ojcu lub matce albo opiekunowi prawnemu niezależnie od ich dochodów.

Art. 16.1. Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Art.17.1. Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Tabela nr 26: Świadczenia udzielone w 2013 roku – zadania zlecone gminie

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota w zł
1.	Zasiłki rodzinne plus dodatki	5713	568.708
2.	Zasiłki pielęgnacyjne	5713	185.436
3.	Świadczenia pielęgnacyjne	352	190.965
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	34	34.000
5.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	65	3.123
6.	Składki ubezpieczenia emerytalne i rentowe	192	28.569
	Razem	12069	1.010.801

Źródło: Wydział świadczeń rodzinnych

Tabela nr 27: Świadczenia udzielone w 2014 roku – zadania zlecone gminie

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota w zł
1.	Zasiłki rodzinne plus dodatki	5001	495.970
2.	Zasiłki pielęgnacyjne	1182	180.846
3.	Świadczenia pielęgnacyjne	167	123.160
4.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	15	951
5.	Składki ubezpieczenie emerytalne i rentowe	74	15.004
6.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	48	48.000
	Razem	6487	863931

Źródło: Wydział świadczeń rodzinnych

Tabela nr 28: Świadczenia udzielone w 2015 roku – zadania zlecone gminie

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota w zł
1.	Zasiłki rodzinne plus dodatki	4325	448.008
2.	Zasiłki pielęgnacyjne	1177	180.081
3.	Świadczenia pielęgnacyjne	157	187.680
4.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	33	2.484
5.	Składki ubezpieczenie emerytalne i rentowe	86	25.555
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	15	6.881
7.	Zasiłek dla opiekuna	120	62.400
8.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	45	45.000
	Razem	5958	958.089

Źródło: Wydział świadczeń rodzinnych

4.3 Dodatki Mieszkaniowe

Podstawą prawną jest ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U z 2013 r. poz. 966 z póź. zm.)

Dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych,

- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych, innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki w związku z jego zajmowaniem,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie tego dodatku nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, obowiązującej w dniu złożenia wniosku.

Tabela nr 29: Dodatki mieszkaniowe 2013 r

Wyszczególnienie		Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w złotych
Z tego w zasobie	gminnym	6	240,84
	spółdzielczym	24	4.320,03
	wspólnot mieszkaniowych	12	3.911,34
	prywatnym	5	422,60
	TBS	0	0,00
	innym	6	726,00
	ogółem	53	9.620,81

Źródło: GOPS Górzno

Tabela nr 30: Dodatki mieszkaniowe 2014 r

Wyszczególnienie		Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w złotych
Z tego w zasobie	gminnym	0	0,00
	spółdzielczym	24	4.725,80
	wspólnot mieszkaniowych	12	3.402,16
	prywatnym	0	0,00
	TBS	0	0,00
	innym	0	0,00
	ogółem	36	8.127,96

Źródło: GOPS Górzno

Tabela nr 31: Dodatki mieszkaniowe 2015 r

Wyszczególnienie		Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w złotych
Z tego w zasobie	gminnym	0	0,00
	spółdzielczym	17	3.412,60
	wspólnot mieszkaniowych	9	1.513,31
	prywatnym	0	0,00
	TBS	0	0,00
	innym	0	0,00
	ogółem	26	4.925,91

Źródło: GOPS Górzno

4.4 Dodatki energetyczny dla odbiorcy wrażliwego

Na podstawie ustawy z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm.) dodatek energetyczny przysługuje w myśl ustawy odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej, której przyznano dodatek mieszkaniowy, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej. Odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej przysługuje zryczałtowany dodatek energetyczny.

Dodatek energetyczny wynosi rocznie nie więcej niż 30% iloczynu limitu zużycia energii elektrycznej oraz średniej ceny energii elektrycznej dla odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, ogłaszanej na podstawie art. 23 ust. 2.

Wysokość limitu, o którym mowa w ust. 2, wynosi:

- 1) 900 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa prowadzonego przez osobę samotną;
- 2) 1250 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa składającego się z 2 do 4 osób;
- 3) 1500 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa składającego się z co najmniej 5 osób.

4.5 Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw nakłada na gminę obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W związku z powyższym został opracowany i uchwalony dnia 22 czerwca 2016 roku Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Górzno na lata 2016-2025. Jednym spośród wielu celów Programu jest powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego. Zarządzeniem nr 1/2014 dnia 4 grudnia 2014 r. Burmistrz Miasta i Gminy Górzno powołał Gminny Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład Zespołu weszli przedstawiciele: Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Posterunku Policji, Zespołu Szkół w Górznie, Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Górzno oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górznie. Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną.

W dniu 18 października 2011 r. weszło w życie rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzoru formularzy „Niebieska Karta” (NK) - A, B, C i D. Do realizacji tej procedury zobligowani są przedstawiciele Policji, Ośrodków Pomocy Społecznej, Oświaty, Ochrony Zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wszczęcie procedury NK następuje poprzez wypełnienie formularza A przez przedstawiciela w/wym. podmiotów. W ciągu 7 dni formularz A zostaje przekazany do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, który ma trzy dni na przekazanie go członkom ZI lub grupie roboczej.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy:

1. Realizowanie działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
2. Integrowanie i koordynowanie działań jednostek pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w zakresie:
 - diagnozowania problemu przemocy w rodzinie,
 - podejmowania działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
 - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
 - rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
 - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zespół powołuje Grupy Robocze w celu pracy z konkretną rodziną, w której występuje przemoc domowa i została uruchomiona procedura Niebieskiej Karty.

Do zadań grup roboczych należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,

2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,

3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Zespół Interdyscyplinarny prowadzi, szczególnie poprzez funkcjonowanie grup roboczych pracę z rodzinami objętymi procedurą NK .

Posiedzenia ZI odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

W 2013 roku odbyły się cztery posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, nie wpłynęła żadna Niebieska Karta. W 2014 roku odbyły się sześć posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, założono jedną Niebieską Kartę przez przedstawiciela Policji. W 2015 roku odbyły się 22 posiedzenia w związku z procedurą Niebieskiej Karty – założono 11 kart, 9 Niebieskich Kart zostało zakończonych.

Pomoc rodzinom udzielono w postaci:

- skierowanie sprawców przemocy do udziału w zajęciach w punkcie konsultacyjnym w Górznie dla osób uzależnionych od alkoholu,
- monitorowania rodzin przez cały czas trwania procedury „Niebieskiej Karty” przez pracownika socjalnego oraz dzielnicowego.

Powodem zakończenia procedury NK było ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz zrealizowanie planu pomocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny na bieżąco monitoruje działalność instytucji zapewniających wszechstronną pomoc rodzinom dotkniętym przemocą domową. Podejmowane są również liczne działania profilaktyczno – edukacyjne oraz szkoleniowe, skierowane bezpośrednio do mieszkańców jak i do specjalistów udzielających pomocy i wsparcia.

W ramach prac Zespołu następuje wymiana informacji i współpraca pomiędzy poszczególnymi instytucjami w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy w rodzinie.

O efektywności podejmowanych działań w zakresie przemocy w rodzinie przez instytucje do tego powołane na terenie miasta Górzno może świadczyć fakt, że od wielu lat nie było przypadku zabrania dziecka z domu rodzinnego do placówki opiekuńczej.

Od stycznia 2016 roku przy Ośrodku Zdrowia w Górznie na wniosek Zespołu Interdyscyplinarnego została zatrudniona Pani psycholog. Z terapii psychologicznej skorzystało 26 osób i rodzin z terenu miasta i gminy.

4.6 Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego stanowią formę pomocy państwa dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, które nie mają możliwości wyegzekwowania alimentów od dłużnika. Świadczenia te przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie wyroku sądu, jeżeli egzekucja stała się bezskuteczna. Ustalenie prawa do świadczenia oraz jego wypłata następuje na wniosek osoby uprawnionej. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej:

- do ukończenia 18 roku życia,
- do ukończenia 25 roku życia w przypadku kontynuacji nauki,
- bezterminowo, jeżeli osoba uprawniona posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

Świadczenia wypłacane są w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie więcej niż 500zł.

W roku 2013 świadczenia z funduszu alimentacyjnego pobierało 13 rodzin na kwotę 72.990 zł, w 2014 roku świadczenia z funduszu alimentacyjnego pobierało 10 rodzin na kwotę 58.240 zł.

W 2015 roku 10 rodzin pobierało świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił świadczenia na łączną kwotę 48.030,00 zł dla 15 osób uprawnionych. W sprawach dotyczących ustalenia świadczeń alimentacyjnych oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych wydał 21 decyzji.

Prowadzone było postępowanie w stosunku do 18 dłużników. Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: 7.511,89 zł. z czego na dochody państwa przekazano 5.521,21 zł na dochody własne gminy 1.990,68 zł. Odzyskano 220,00 zł z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Dłużnicy alimentacyjni zgłaszani są do Centralnej Ewidencji

Dłużników celem wpisania ich na ogólnopolską listę dłużników. W sprawach dłużników alimentacyjnych wysłano ok. 120 pism do dłużników, komorników, organów właściwych wierzyciela, organów dłużnika, Powiatowego Urzędu Pracy, Prokuratury Rejonowej, Starostwa Powiatowego, Urzędu Skarbowego, Sądu, Policji i innych w zależności od konkretnej sytuacji.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych ma na celu odzyskanie wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Egzekucję alimentów prowadzi komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Brodnicy.

Tabela nr 32: Rodziny korzystające ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2013- 2015

L.p.	Rok	Liczba rodzin	Kwota wydatkowana
1.	2013	13	72.990 zł
2.	2014	10	58.240 zł
3.	2015	10	48.030 zł
4.	Razem	33	179.260 zł

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górznie

4.7 Karta Dużej Rodziny

Na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014r o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U.2014 r. poz. 1863 ze zm.) każda rodzina, która ma na utrzymaniu co najmniej 3 dzieci może się ubiegać o wydawanie Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny. Rodziny posiadające kartę będą mogły korzystać z tańszych biletów na przejazdy komunikacją publiczną, na wydarzenia kulturalne, wystawy, muzea itp.

Pełną listę instytucji i firm oferujących zniżki można znaleźć na stronie internetowej: www.rodzina.gov.pl. Karta Dużej Rodziny wydawana jest na wniosek, który można złożyć w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Górznie i przyznawana jest każdemu członkowi rodziny, także rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka. Rodzicom karta wydawana jest na czas nieokreślony, dzieciom do ukończenia 18 lub 25 lat w przypadku kontynuowania nauki. Osoby niepełnosprawne otrzymują kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Co ważne – karta przyznawana jest bezpłatnie bez względu na dochód.

W 2014 roku Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Górznie realizował rządowy program dla rodzin wielodzietnych, kartę wydano 9 rodzinom dla 56 członków rodzin wielodzietnych a w 2015 roku, przyjęto 21 wniosków o przyznanie KDR, kartę wydano 22 rodzinom dla 119 członków rodzin wielodzietnych. Na obsługę w/w zadań wydatkowano 281,40 zł.

Tabela nr 33: Rodziny korzystające z Karty Dużej Rodziny w latach 2013- 2015

L.p.	Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	2013	x	x
2.	2014	9	56
3.	2015	22	119
4.	razem	31	175

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górznie

4.8 Świadczenia wychowawcze

Ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wprowadza nowy rodzaj pomocy rodzinom, którym jest świadczenie wychowawcze wdrożone 1 kwietnia 2016 roku. Jego głównym celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dzieci do ukończenia przez nie 18 roku życia.

Podstawą prawną jest:

- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2016r. poz. 195)
- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenie wychowawcze (Dz.U. z 2016r., poz. 214)
- ustawa z dnia 14 czerwca 1960r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016r., poz. 23 z późn. zm.)

Warunkiem uzyskania prawa do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko jest nieprzekroczone kryterium dochodowe w wysokości 800,00 zł na osobę. Natomiast na drugie i kolejne, niepełnoletnie dziecko kryterium dochodowe nie ma zastosowania. W chwili wprowadzenia pomocy państwa w wychowywaniu dzieci rokiem bazowym jest rok 2014, jednak jest on aktualizowany o wszystkie zmiany związane z dochodem, które nastąpiły od 2014 roku do chwili złożenia wniosku.

W momencie wprowadzenia programu Rodzina 500+ okres zasiłkowy jest dłuższy niż w kolejnych latach, trwa od 1 kwietnia 2016 r. do 30 września 2017 r. Kolejne okresy zasiłkowe zostały ustalone w następujących ramach czasowych, od 1 października do 30 września następnego roku.

Do 1 lipca 2016 roku wprowadzony został okres przejściowy. Dla wszystkich wniosków złożonych w tym okresie prawo do świadczenia ustala się od 1 kwietnia 2016 roku. Począwszy od 2 lipca, wszystkie złożone wnioski mają ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na bieżąco, tzn. od miesiąca złożenia wniosków.

Świadczenie z zasady nie jest podzielne. Wyjątek stanowią narodziny dziecka, ukończenie 18 roku życia lub śmierć dziecka. Tylko w takich sytuacjach ustalane są daty graniczne, a świadczenie wypłacone proporcjonalnie za dni w wyznaczonych ramach czasowych.

W roku 2016 złożone zostały 362 wnioski na kwotę 2.165.391,90. Spośród wszystkich 4 wnioski pozostają bez rozpatrzenia z powodu niedostarczenia niezbędnych dokumentów lub niezgłoszenia się w celu poprawy lub uzupełnienia wniosku. Zostało wydanych 18 decyzji, które odmawiają prawa do świadczenia w przypadku wnioskowania tylko na pierwsze dziecko. Odmownych decyzji na pierwsze dziecko i przynajmniej na kolejne dzieci, było 11. W związku z koordynacją przesłanych zostało 10 wniosków do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej. Z programu korzystają 302 rodziny zamieszkałe na terenie gminy.

4.9 Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) jest krajowym programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym, który realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Dz. Urz. UE L 72 z 12.03.2014 r., str. 1), zwanego dalej rozp. FEAD.

PO PŻ jest finansowany ze środków Unii Europejskiej (FEAD) i ze środków krajowych (budżet państwa) w podziale 85% i 15%. Alokacja Funduszu dla Polski na okres realizacji w latach 2014-2020 wynosi około 473 mln EUR (w cenach bieżących). Wkład środków krajowych wynosić będzie około 83 mln EUR.

PO PŻ przyczyniać się będzie do ograniczania ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących i realizację działań na rzecz włączenia społecznego.

Pomoc w ramach PO PŻ kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie/rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych (posiłków) i dlatego też trafiać będzie do ograniczonej liczby osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji (określonej przesłankami z art. 7 ustawy o pomocy społecznej oraz poziomem dochodów odniesionych do procentowej wartości odpowiedniego kryterium dochodowego określonego w tej ustawie), stanowiąc systematyczne wsparcie. Pomoc udzielana będzie w postaci artykułów spożywczych lub posiłków, które będą przekazywane osobom najbardziej potrzebującym bezpłatnie.

Organizacje realizujące proces dystrybucji artykułów spożywczych wśród osób najbardziej potrzebujących zobowiązane są prowadzić działania w ramach środków towarzyszących mające na celu w szczególności:

1. włączenie osób doświadczających deprivacji materialnej w funkcjonowanie społeczności lokalnych,
2. pomoc towarzyszącą niezbędną do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych osób korzystających z pomocy żywnościowej (z wyłączeniem pomocy rzeczowej),
3. wzmocnianie samodzielności i kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego.

Osoby kierowane są do pomocy przez ośrodki pomocy społecznej, a w przypadku osób bezdomnych, mogą być także kierowane bezpośrednio przez organizację partnerską.

Dodatkowo, każda z OPR i OPL we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej (OPS) zobowiązana jest:

- dostarczać odbiorcom pomocy informacje o miejscach, w których osoby mogą skorzystać z działań w ramach projektów EFS oraz pomoc osobom potrzebującym w korzystaniu z takich działań,
- współpracować z OPS w celu udzielenia pomocy osobom korzystającym ze wsparcia FEAD na drodze do aktywizacji społecznej,

- oceniać w uzgodnieniu z OPS czy poszczególne osoby objęte pomocą żywnościową wymagają wsparcia aktywizacyjnego oraz informować odbiorców końcowych o możliwościach uzyskania takiego wsparcia ze środków EFS w poszczególnych regionach (informowanie o możliwości uczestnictwa w konkretnych projektach),
- kierować osoby zgłaszające chęć korzystania z pomocy żywnościowej do OPS celem oceny w zakresie możliwości objęcia wsparciem aktywizacyjnym.

Za wdrożenie PO PŻ w Polsce odpowiedzialne są następujące instytucje:

1. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej - Instytucja zarządzająca (IZ),
2. Agencja Rynku Rolnego - Instytucja Pośrednicząca (IP),
3. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju - Instytucja Desygnująca (ID),
4. Ministerstwo Finansów - Instytucja Certyfikująca (IC),
5. Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej - Instytucja Audytowa (IA).

Program jest realizowany przez organizacje partnerskie wyłonione w drodze konkursu. W roku 2014 wybrano (na okres 2014-2015) cztery organizacje partnerskie o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym (OPO): Caritas Polska, Polski Czerwony Krzyż, Polski Komitet Pomocy Społecznej oraz Federację Polskich Banków Żywności.

Wielkość pomocy udostępniana poszczególnym organizacjom partnerskim uzależniona jest od liczby osób, którym pomagały one w roku poprzedzającym realizację danego podprogramu oraz wielkości pomocy adresowanej do poszczególnych województw ustalanej na podstawie dostępnych obiektywnych wskaźników wskazanych w PO PŻ.

Wielkość i asortyment produktów żywnościowych dla osób potrzebujących będą określane corocznie w wytycznych Instytucji Zarządzającej.

5. Źródła podstawowych problemów społecznych i ich identyfikacja

5.1 Analiza obszarów polityki społecznej:

5.2 Kwestie mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe gminy to zdecydowana większość zabudowy mieszkaniowej, która jest własnością prywatną. W zasobach komunalnych, podlegających gminnemu zarządowi jest 17 mieszkań. Wyposażenie mieszkań komunalnych jest standardowe, a stan techniczny ogólnie średni, ale także są mieszkania wymagające remontów kapitalnych. Na terenie naszej gminy znajdują się 3 bloki. Jeden należy do Wspólnoty Mieszkaniowej w Górznie, dwa pozostałe do Spółdzielni Mieszkaniowej w Brodnicy.

5.3 System opieki zdrowotnej

Na terenie naszej gminy podstawową opiekę medyczną zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia Górzno. Ośrodek Zdrowia znajduje się w Górznie. W Ośrodku Zdrowia zarejestrowanych jest 2.120 pacjentów, którzy korzystają z poradni lekarza internisty, pediatry, stomatologa i ginekologa. Oprócz lekarzy pracują trzy pielęgniarki i położna. Poradnia Ginekologiczna przyjmuje pacjentów raz w tygodniu, w każdy czwartek, natomiast pozostałe gabinety pracują codziennie. W Ośrodku Zdrowia funkcjonuje punkt zabiegowy.

W 2015 roku ogółem udzielono 10.195 porad. Poradnia stomatologiczna udzieliła 1.585 porad, natomiast poradnia ginekologiczna udzieliła 806 porad.

Usługi medyczne z zakresu ponadpodstawowego świadczą przychodnie specjalistyczne w Brodnicy oraz Nocna i Świąteczna pomoc medyczna świadczona przy ZOZ Brodnica. Pomoc doraźną mieszkańcom gminy zapewnia Zespół Ratownictwa Podstawowego, który dysponuje karetką sanitarną (samochód Mercedes z pełnym wyposażeniem medycznym). Podstawowy zespół medyczny stanowi 2 ratowników i kierowca.

Na terenie gminy znajduje się również apteka, która obsługuje mieszkańców z terenu gminy.

5.4 Edukacja i opieka nad dzieckiem

Na terenie gminy Górzno funkcjonują następujące szkoły i placówki oświatowe:

1. Zespół Szkół w Górznie /Szkoła Podstawowa, Publiczne Gimnazjum, Przedszkole Gminne w Górznie

2. Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Gołkowie z Oddziałem Przedszkolnym, Niepubliczne Gimnazjum w Gołkowie prowadzone przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Gołkowo, Szczutowo, Gołkówko oraz okolic „Kuźnia” w Gołkowie.
3. Szkoła Podstawowa SPSK (kl.I-VI) w Miesiączkowie z Oddziałem Przedszkolnym.

Szkoły publiczne i przedszkole gminne objęte są systemem oświaty na podstawie Ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r./Dz. U. z 2015 r., poz. 2156 z późn. zm./. Organem prowadzącym dla szkół i placówek oświatowych jest Miasto i Gmina Górzno.

Przy Zespole Szkół w Górznie znajduje się Hala Sportowa, która została oddana do użytku 1 lutego 2003 r. Wyposażona jest ona w siłownię i saunę. Przy Hali Sportowej zbudowano boisko ze sztucznej nawierzchni do gier zespołowych.

Na podstawie rozdziału 8a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.) uczniom zamieszkałym na terenie gminy przysługuje prawo do pomocy materialnej ze środków przeznaczonych na ten cel z budżetu państwa lub samorządu gminnego. Taka pomoc udzielana jest w naszej gminie w formie stypendium szkolnego.

W 2013 r. wypłacono stypendium szkolne 225 uczniom na kwotę 109.752 zł., w 2014 r. 201 uczniom na kwotę 123.289 zł., w 2015 r. 174 uczniom na kwotę 92.884 zł.

Analiza danych demograficznych wskazuje, że zmniejsza się bardzo liczba dzieci w szkołach, tym samym zmniejszać się będzie liczba oddziałów.

W wyniku takich zmian istnieje konieczność dokonania dokładnej analizy sytuacji ekonomicznej szkół i dokonanie ewentualnej reorganizacji, gdyż gmina corocznie musi więcej dokładać środków z budżetu gminy.

Tabela nr 34: Liczba nauczycieli i uczniów w szkołach i placówkach oświatowych na terenie Miasta i Gminy Górzno

Rok szkolny	Nazwa szkoły	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Liczba dzieci w "0"
2013/2014	Zespół Szkół w Górznie	44,76	Szk. P.-214 Gimn. -203	-
	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Gołkowie	19	22	29
	Niepubliczne Gimnazjum w Gołkowie w Gołkowie	15	Szk. P.- 73 Gimn. – 30	-
	Szkoła Podstawowa SPSK w Miesiączkowie	15	48	69, w tym „O”- 32
	Przedszkole Gminne w Górznie	7,5	80	w tym 62
2014/2015	Zespół Szkół w Górznie	40,55	Szk.P. – 202 Gimn. – 106	-
	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Gołkowie	22	75	29
	Niepubliczne Gimnazjum w Gołkowie	16	54	-
	Szkoła Podstawowa SPSK w Miesiączkowie	19	74	16
	Przedszkole Gminne w Górznie	7,5	77	w tym 41
2015/2016	Zespół Szkół w Górznie	39,43	Szk.P.-201 Gimn.-108	-
	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Gołkowie	20	92	25
	Niepubliczne Gimnazjum w Gołkowie	17	62	-

	Szkoła Podstawowa SPSK w Miesiączkowie	19	64	18
	Przedszkole Gminne w Górznie	7,98	74	w tym 40

Źródło Stanowisko do spraw oświaty, kultury i zdrowia

Zestawienie wyników sprawdzianu przeprowadzonego w kwietniu 2013 r.

- Szkoła Podstawowa w Górznie -	24,64 pkt
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Gołkowie –	21,44 pkt
- Szkoła Podstawowa SPSK w Miesiączkowie -	21,17 pkt
- miasto i gmina Górzno -	23,49 pkt
- powiat brodnicki -	22,56 pkt
- woj. kuj.-pom. –	23,60 pkt
- kraj -	24,03 pkt

Zestawienie wyników egzaminu gimnazjalnego

L.p.		GH-P	GH-H	GM-M	GM-P	GA-P	GA-R	GN-P
1.	Publ.Gimn.Górzno	55,5%	50,9%	36,7%	53,0%	58,7%	38,4%	46,5%
2.	Niep.Gimn.Gołkowo	44,3%	41,9%	39,1%	51,7%	39,8%	18,9%	33,8%
3.	Miasto i gmina Górzno	52,7%	48,6%	37,3%	52,7%	52,9%	32,8%	44,2%
4.	Powiat brodnicki	58,52%	54,37%	44,1 %	56,85%	53,76%	35,76%	49,12%
5.	Woj. Kuj.-pom.	60,78%	56,27%	46,20%	57,28%	59,97%	42,80%	54,85%
6.	Kraj	62,00%	58,00%	48,0%	59,00%	63,00%	45,00%	58,00%

Zestawienie wyników sprawdzianu w klas VI szkoły podstawowej przeprowadzonego w kwietniu 2014 r.

-Szkoła Podstawowa w Górznie-	26,74 pkt.
-Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Gołkowie-	21,17 pkt
-Szkoła Podstawowa w SPSK w Miesiączkowie –	22,25 pkt
-miasto i gmina Górzno-	24,54 pkt
-powiat brodnicki -	24,63 pkt
-woj.kuj.-pom. –	25,02 pkt
-kraj -	25,82 pkt

Zestawienie wyników egzaminu gimnazjalnego

L.p.		Język polski	Historia i wos	Mate-matyka	Przyroda	Jęz. ang-p.podst.	Jęz.ang.p.rozszerzony	Jęz.niem.p.podst.
1.	Publ. Gimnazjum. Górzno	52,2%	53,0%	38,8%	45,5%	59,8%	35,8%	37,9%
2.	Niep. Gimnazjum. Gołkowo	60,4%	51,7%	46,4%	46,8%	73,0%	52,0%	51,1%
3.	Miasto i gmina Górzno	55,1%	52,6%	41,5%	46,0%	62,0%	38,5%	44,8%
4.	Powiat brodnicki	61,82%	57,32%	45,6%	49,57%	59,94%	37,11%	47,23%
5.	Woj. Kuj.-pom.	65,0%	58,0%	45,0%	50,0%	64,0%	42,0%	50,0%
6.	Kraj	68,0%	59,00%	47,0%	52,0%	67,0%	46,0%	54,0%

Zestawienie wyników sprawdzianu w klasie szóstej szkoły podstawowej przeprowadzonego w kwietniu 2015r.

Nazwa szkoły	Język polski	Matematyka	Razem	Język angielski
SP Górzno	69 %	56 %	62 %	67 %
NSP Gołkowo	68 %	65 %	67 %	72 %
SP SPSK Miesiączkowo	63 %	55%	59 %	73 %
Miasto i Gmina Górzno	67 %	57 %	62 %	70 %
Powiat brodnicki	67 %	58 %	63 %	71 %
Woj. kuj.- pomorskie	70 %	58 %	64 %	75 %
Kraj	73 %	61 %	67 %	78 %

Zestawienie wyników egzaminu gimnazjalnego

L.p.	Nazwa szkoły	Język polski	Historia i wos	Mate- matyka	Przyroda	Jęz. ang- p.podst.	Jęz.ang. p.rozsze rzone	Jęz.niem. p.podst.
1.	Publ. Gimnazjum. Górzno	55,0%	60,4 %	46,5 %	47,7%	59,8%	44,2%	45,9%
2.	Niep. Gimnazjum. Gołkowo	57,7%	59,1%	50,6%	47,8%	73,4%	57,6%	49,5%
3.	Miasto i gmina Górzno	55,9%	60,0%	47,9%	47,8%	62,1%	46,4%	47,7%
4.	Powiat brodnicki	57,0%	60,0%	45,0%	47,0%	59,0%	38,0%	52,0%
5.	Woj. Kuj.-pom.	60,0%	62,0%	47,0%	48,0%	63,0%	44,0%	53,0%
6.	Kraj	62,0%	64,00%	48,0%	50,0%	67,0%	48,0%	57,0%

Wyniki sprawdzianów oraz egzaminów gimnazjalnych w szkołach na terenie gminy Górzno są zadawalające, w większości zbliżone do wyników województwa i kraju, a nawet wyższe w gimnazjum w części matematyczno-przyrodniczej oraz w sprawdzianie klas VI.

Stopień organizacyjny określający liczbę oddziałów, czas pracy jest zmienny i zależy od ogólnej liczby dzieci oraz potrzeb rodziców i środowiska. Obecnie zatrudnienie pracowników pedagogicznych oraz pracowników obsługi dostosowane jest do liczby dzieci.

Baza placówek oświatowych nie jest zła. Dotyczy to stanu budynków jak i wyposażenia w sprzęt i pomoce dydaktyczne - także te nowoczesne (TV kolorowe, video, radiomagnetofony, komputery itp.). Wyposażenie przedszkola w podstawowe przybory, pomoce i zabawki jest niezbędne do realizacji zadań statutowych. Ponadto na terenie gminy funkcjonuje 1 szkoła średnia.

Liceum Ogólnokształcące SPSK w Górznie

Liceum w Górznie funkcjonuje już 12 lat. Organem prowadzącym szkołę jest Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich, które powstało 11 listopada 1990r. za zgodą Metropolity Częstochowskiego abpa Stanisława Nowaka, jako odpowiedź na wezwanie Ojca Świętego Jana Pawła II do nowej ewangelizacji. Obecnie kieruje ono ponad stu szkołami w całej Polsce. Stowarzyszenie za inicjatywę obywatelską w dziedzinie edukacji zostało uhonorowane nagrodą Prezesa Rady Ministrów „Pro Publico Bono”, w dziedzinie oświaty.

Szkoła proponuje:

- nadprogramowe wykłady z nieznannej historii Polski, historii narodu,
- sesje naukowe,
- warsztaty ceramiczne, warsztaty papieru czerpanego, warsztaty fotograficzne,
- warsztaty chemiczne,

- warsztaty biologiczne,

Zajęcia fakultatywne znajdujące się w ofercie:

- rozwijanie tradycji narodowych i religijnych,
- zajęcia artystyczne,
- strzelectwo,
- posługiwanie się białą bronią,
- zajęcia z wizażystą,
- sztuka dyplomacji (Savoir – vivre)
- pszczelarstwo.

I. Kształcenie

Szkoła oferuje zajęcia fakultatywne przygotowujące na studia

- medyczne
- ekonomiczne
- fizjoterapeutyczne
- farmaceutyczne
- politechniczne
- prawnicze
- humanistyczne
- filologię języków obcych.

II. Wychowanie i formacja

Nauczanie w mało licznych klasach daje młodzieży szansę na aktywne uczestnictwo w lekcjach. Małe grupy klasowe, mała szkoła w małym a zarazem urokliwym miasteczku zapewniają bezpieczeństwo i spokojny rozwój młodego człowieka. Misją szkoły jest również przekazywanie i wychowywanie w duchu wartości chrześcijańskich oraz szacunek dla tradycyjnych wartości rodzinnych i patriotycznych. Szkoła proponuje młodzieży program nauczania, który pozwoli na przystosowanie się do bieżących realiów. Stawia na działalność skierowaną na indywidualnego człowieka, na jednostkę. Celem pracy dydaktycznej i wychowawczej jest: lepsze poznanie samego siebie, rozpoznanie własnych talentów, uzdolnień, mocnych stron i praca na nich, rozwijanie własnych zainteresowań, kształtowanie umiejętności planowania własnego rozwoju (edukacyjnego, zawodowego i życiowego) oraz nawiązywanie i pogłębianie relacji społecznych w szkole i poza nią. Tym wszystkim działaniom sprzyja przepiękne miasteczko Górzno.

Liceum zapewnia:

- kameralny klimat szkoły,
- integralny rozwój ucznia w sferze fizycznej, intelektualnej i duchowej,
- kształtowanie umiejętności współpracy w grupie,
- indywidualizację kontaktu z uczniem,
- bezpłatne zajęcia stacjonarne i wyjazdowe.

III. Szkolne tradycje

- święta patriotyczne – 1 wrzesień, 11 listopad, 3 maj
- wyjazdy kulturalno - naukowe
- kiermasze przedświąteczne
- szkolne spotkanie opłatkowe
- studniówka
- rekolekcje adwentowe i wielkopostne
- spotkania młodzieży podczas : Forum Szkół Katolickich, Dnia Szkół SPSK, spotkania młodzieży w Lednicy
- dni otwarte.

IV. Internat

Szkoła prowadzi internat, który oferuje uczniom zakwaterowanie w pokojach 2, 3 i 4 osobowych. Są również przygotowane pokoje dla osób niepełnosprawnych. Internat umożliwia całodobową opiekę oraz pełne wyżywienie. Istnieje możliwość zwolnienia z opłat dla osób w trudnej sytuacji finansowej.

V. Współpraca

Zajęcia dydaktyczne i warsztatowe są wzbogacone poprzez współpracę z Górznięsko – Lidzbarskim Parkiem Krajobrazowym, Ośrodkiem Edukacji Ekologicznej „Wilga” w Górznie, Stowarzyszeniem Krzewienia Edukacji Finansowej w Gdyni oraz Fundacji „Przyszłość w nauce” w Warszawie. Dzięki współpracy prowadzone są zajęcia takie, jak: warsztaty przyrodnicze, warsztaty chemiczne, zajęcia z edukacji finansowej pod tytułem „Żyj finansowo, czyli jak zarządzać finansami w życiu osobistym”, zajęcia terenowe (w zakresie biologii, geografii, fotografii), badanie wody w zbiornikach wodnych na terenie Górzna oraz wiele innych ciekawych zajęć. Szkoła bierze udział w licznych projektach co pozwala na wszechstronny rozwój młodzieży.

5.5 Piecza Zastępcza

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na Gminy zadania własne, do których w szczególności należy:

1. Opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny. Uchwałą Rady Gminy w Górznie z dnia 23 lipca 2015 r. został uchwalony 3 - letni Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Górzno na lata 2015-2018.
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
4. Finansowanie między innymi kosztów szkoleń dla rodzin wspierających i podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej.
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych i przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej.
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Zasady finansowania (art. 191 ust. 8 wyżej cytowanej ustawy):

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców. Może być pełniona w formie rodzinnej: rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna), rodzinny dom dziecka oraz w formie instytucjonalnej: placówka opiekuńczo-wychowawcza, regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna oraz interwencyjny ośrodek preadopcyjny. Pieczka zastępcza zapewnia realizację planu pracy z rodziną lub gdy jest to niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka. Bardzo ważne jest przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej zdobywają umiejętności społeczne, a także zaspokajane są potrzeby emocjonalne dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Usamodzielnienie wychowanków z pieczy zastępczej.

Wychowankom udzielane są następujące rodzaje pomocy:

1. pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki,
2. pomoc pieniężna na usamodzielnienie,
3. pomoc na zagospodarowanie,

4. pomoc w postaci pracy socjalnej.

W roku 2013, 2014 i 2015 Miasto i Gmina Górzno nie miało rodzin wspierających, asystentów rodziny oraz placówek wsparcia dziennego.

W roku 2013 dwoje dzieci zostało umieszczone w pieczy zastępczej, udział środków własnych gminy wyniósł 2.617,99 zł, w 2014 roku dwoje dzieci przebywało w pieczy zastępczej, udział środków własnych gminy wyniósł: 5.919,55 zł, natomiast w 2015 roku dwoje dzieci przebywało w pieczy zastępczej, udział środków własnych gminy wyniósł: 9.120,00 zł.

Tabela nr 35: piecza zastępcza w latach 2013- 2015

L.p.	Rok	Liczba dzieci w pieczy	Liczba osób w rodzinie	Udział środków własnych Gminy na opiekę i wychowania dziecka
1.	2013	2	6	2.617,96 zł
2.	2014	2	6	5.919,55 zł
3.	2015	2	6	9.120,00 zł
4.	Razem	6	18	17.657,51 zł

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Górznie

Rodzinny Dom Dziecka w Górznie

Rodzinny Dom Dziecka w Górznie został powołany 1 września 1995r. przez Kuratora Oświaty w Toruniu. Od 2000 roku organem prowadzącym placówkę jest Starostwo Powiatowe w Brodnicy. Dom posiada Statut i Regulamin. Jest placówką opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego. Zapewnia całodobową opiekę i wychowanie dzieciom i młodzieży w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego. Organizację i prowadzenie Domu powierzono małżeństwu Zofii i Grzegorzowi Błaszkiwiczom.

Opieką i wychowaniem objętych jest ośmioro dzieci, które mieszkają tu do 18 roku życia lub do ukończenia nauki. W ciągu 22 lat usamodzielnio się już dwadzieścioro wychowanków. Z większością opiekunowie utrzymują kontakt. Mają własne rodziny, wychowują dzieci, pracują, realizują swoje marzenia. Kilkoro mieszka i pracuje za granicą.

Opiekunowie w celu stworzenia dzieciom jak najlepszych warunków urządzili ogród, założyli sad, zorganizowali plac do gier sportowych i plac zabaw. W sezonie letnim dzieci mają do dyspozycji basen, trampolinę, rowery, stół do tenisa. W czasie wolnym dzieci mają możliwość uczestniczenia w zorganizowanych przez opiekunów wycieczkach. Są to wyjazdy m.in. do kina, teatru, filharmonii, muzeów, na łyżwy, kręgle, nad morze lub do aquaparku. Dzięki organizowanym wycieczkom edukacyjnym dzieci poznają historię kraju, jego walory geograficzne i przyrodnicze.

Dzieci mieszkające w Domu mają możliwość wyrównywania braków edukacyjnych. Dzięki systematycznej pracy i pomocy po ukończeniu gimnazjum większość kontynuuje naukę w szkole średniej. Niektórzy kończą szkoły pomaturalne lub studia. Kilka dziewcząt podczas nauki szkolnej za dobre wyniki w nauce korzystało ze stypendium naukowego z Fundacji Orlen. Jedna z podopiecznych za prace na rzecz środowiska lokalnego otrzymała stypendium z Fundacji Św. Mikołaja oraz uczestniczyła w nagrodę w rejsie „Pogoria” po Morzu Śródziemnym.

Ważną częścią życia Domu są odwiedziny usamodzielnionych wychowanków i ich dobre kontakty z dziećmi aktualnie mieszkającymi. Przyjeżdżają na urlop, święta, pamiętają o uroczystościach rodzinnych. Rodzinny charakter Domu nie koliduje z utrzymywaniem kontaktów dzieci z ich biologicznymi rodzinami. Mają one możliwość uczestniczenia w ważnych dla dziecka wydarzeniach, takich jak: urodziny, Komunia Św., uroczystości szkolne.

Dzięki wielostronnej pracy z dziećmi, współpracy ze szkołą i innymi instytucjami oraz ciągłym podnoszeniu kwalifikacji opiekunów wychowankowie opuszczający Dom są dobrze przygotowani do samodzielności. Wiedzą też, że zawsze mogą liczyć na pomoc i wsparcie opiekunów.

Rodzinny Dom Dziecka w Fiałkach

Uchwałą Rady Powiatu z dn. 25.06.2007 r. utworzono całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą „Rodzinny Dom Dziecka w Fiałkach”. Organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Brodnicy. Dom posiada Statut i Regulamin, organizację i prowadzenie placówki powierzono Ewie i Henrykowi Radzikowskim.

Opieką i wychowaniem objętych jest ośmioro dzieci, w chwili obecnej w placówce przebywa dziewięcioro dzieci. W ciągu dziesięciu lat usamodzielniało się pięcioro wychowanków. W domu dzieci mają zapewnione odpowiednie warunki do nauki i zabawy. Opiekunowie zapewniają dzieciom pomoc w wyrównywaniu braków edukacyjnych. Podczas wakacji dzieci wyjeżdżają na obozy lub kolonie, na terenie placówki mają do dyspozycji: boisko, trampolinę, basenik, plac zabaw oraz rowery.

Wychowankowie utrzymują kontakty z rodzicami biologicznymi. Usamodzielnieni wychowankowie utrzymują kontakty z opiekunami, często ich odwiedzają a część z nich spędza w placówce święta.

5.6 Kultura

Na terenie miasta Górzno działa Gminny Ośrodek Kultury. W ośrodku zatrudniony jest dyrektor, pracownik kulturalny oraz pracownik gospodarczy. GOK od wielu lat aktywnie organizuje życie kulturalne mieszkańców miasta i gminy Górzno. Niekiedy ma okazję gościć odbiorców kultury z terenu powiatu oraz z racji bliskości granic z innymi województw.

Rokrocznie w styczniu GOK jest centrum wydarzeń wokół Wielkiej orkiestry Świątecznej Pomocy organizując wydarzenia muzyczne wraz ze zbiórką. Zima to również propozycja dla dzieci i młodzieży na spędzenie czasu w sposób ciekawy i interesujący. W trakcie ostatnich lat na ferie GOK zamieniał się w ośrodek detektywistyczny, w atelier fotograficzne ponadto odwiedzali nasz ośrodek wolontariusze w ogólnopolskiego programu PROJEKTOR - Wolontariat Studencki.

GOK bardzo mocno jesteśmy związani z seniorami, członkowie klubu seniora "Radosna jesień" (spotykają się w naszych średnio, co dwa tygodnie) są nie tylko aktywnymi odbiorcami wydarzeń kulturalnych, ale często sami je inicjują. Teatralne spektakle międzypokoleniowe oraz wielkanocne i bożonarodzeniowe gotowanie i pieczenie potraw to tylko ich sztandarowe działania, w których ma okazję uczestniczyć wiele pokoleń.

GOK to miejsce, w którym odbywają się wernisaże malarstwa, przeglądy piosenek, wystawy fotograficzne, seanse filmowe (we współpracy z ogólnopolskim projektem Polska Światłoczuła, Festiwal GRAND OFF), spektakle teatralne (aktualnie w GOK-u regularnie spotyka się grupa młodzieży), koncerty muzyczne, spotkania autorskie oraz kabarety.

GOK współpracuje na wielu poziomach, poczynając od lokalnych organizacji pozarządowych, grup nieformalnych, instytucji samorządowych (urząd, Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy, parafia), a kończąc na Narodowym Centrum Kultury, PTTK, Instytucie Teatralnym im. Z. Raszewskiego, Mazowiecki Instytut Kultury, KSOW czy Fundacja Wspomagania Wsi. Współpracujemy również na poziomie międzynarodowym ze studencką organizacją AIESEC, proponując dzieciom w Górznie naukę języka angielskiego poprzez zabawę i poznawanie innych kultur. Przyjeżdżający do Górzna na tydzień studenci z całego świata stwarzają niepowtarzalną okazję do poznania, zabawy z obcokrajowcami.

Ponadto to miejsce, w którym odbywają się rady miejskie, spotkania: mieszkańców miasta i gminy, spotkania amatorów gry w brydża, tenisa stołowego, gier RPG, wędkarzy, pszczelarzy.

Na terenie Gminy działa 13 stowarzyszeń. Od 10 lipca 2008 roku w budynku Gminnego Ośrodka Kultury działa Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Górzno. Stowarzyszenie liczy 17 członków. Celem Stowarzyszenia jest:

1. Wszechstronny rozwój społeczny i gospodarczy Gminy Górzno.
2. Działania na rzecz spójności społeczno – ekonomicznej gminy.
3. Rozwijanie i promocja atrakcji turystycznych i rekreacyjnych gminy.
4. Promocja miasta, gminy i regionu.
5. Wspieranie osób, grup i środowisk zagrożonych społecznym wykluczeniem i marginalizowanych.
6. Działalność charytatywna i humanitarna na rzecz dzieci, młodzieży, osób niepełnosprawnych i innych osób potrzebujących wsparcia.

7. Wszechstronna pomoc w prawidłowym rozwoju osobowościowym, fizycznym i społecznym, pomoc w edukacji, rozwijanie zdolności, talentów i zainteresowań.
8. Wyrównywanie szans edukacyjnych i społecznych dzieci, młodzieży, osób niepełnosprawnych i innych osób o mniejszych szansach.
9. Ochrona zdrowia, rehabilitacja dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych.
10. Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.
11. Ochrona środowiska, edukacja ekologiczna.
12. Wsparcie wychowania i rozwoju dzieci, młodzieży, osób niepełnosprawnych i dorosłych poprzez sport, turystykę i rekreację.
13. Rozwijanie bazy sportowej oraz infrastruktury społecznej na terenie gminy.
14. Propagowanie, ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego lokalnego, narodowego i europejskiego.
15. Działania na rzecz przyjaznych stosunków między narodami wspólnoty europejskiej.
16. Współpraca z organizacjami o podobnym charakterze w kraju i za granicą.
17. Organizacja i współorganizacja imprez integracyjnych, rekreacyjnych, sportowych, kulturalnych, edukacyjno-oświatowych dla dorosłych, młodzieży, dzieci oraz osób niepełnosprawnych.

Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Gołkowo, Szczutowo, Gołkówko oraz okolic „KUŹNIA”. Celem działania Stowarzyszenia jest:

1. wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju: społecznego, kulturalnego i gospodarczego wsi Gołkowo, Szczutowo, Gołkówko i okolic.
2. wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym.

Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:

1. prowadzenie placówek oświatowych, w tym szkół niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych, na zasadach przewidzianych prawem;
2. prowadzenie kursów edukacyjnych, zajęć, szkoleń, imprez, obozów sportowych, turystycznych, rehabilitacyjnych i kulturalnych oraz innych działań dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych;
3. szeroko rozumianą działalność kulturalną, w tym działania na rzecz zachowania i rozwoju lokalnej tożsamości, tradycji, obyczajów i dóbr kultury;
4. organizowanie pomocy i opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych;
5. organizowanie wsparcia dla rodzin w trudnej sytuacji;
6. wspieranie działań społecznych i zawodowych kobiet wiejskich;
7. organizowanie i prowadzenie działań na rzecz rozwoju infrastruktury wsi Gołkowo, Szczutowo, Gołkówko i okolic;
8. wspieranie rozwoju gospodarczego wsi Gołkowo, Szczutowo, Gołkówko i okolic;
9. popularyzację rolnictwa ekologicznego;
10. ochronę przyrody i krajobrazu;
11. tworzenie nowych miejsc pracy;
12. tworzenie lokalnych systemów stypendialnych;
13. wspieranie aktywnego uczestnictwa mieszkańców wsi w Unii Europejskiej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom integracji europejskiej i globalizacji;
14. organizowanie i prowadzenie wiejskiej kasy zapomogowo-pożyczkowej i kasy ubezpieczeń wzajemnych;
15. promocję zdrowia i zdrowego stylu życia w jak najszerszym rozumieniu tych pojęć;
16. działalność na rzecz upowszechnienia turystyki, sportu, rekreacji oraz aktywnego wypoczynku;
17. prowadzenie działalności wydawniczej;
18. wprowadzanie w życie i propagowanie zasad zrównoważonego rozwoju; podejmowanie w ramach obowiązujących przepisów wszelkich przedsięwzięć związanych z rozwojem wsi.

Tabela nr 36: Wykaz organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego działających na terenie Miasta i Gminy Górzno

L.p.	Nazwa organizacji	Adres	Osoby reprezentujące	Kontakt
1	Akcja Katolicka przy Parafii Rzymskokatolickiej Podwyższenia Krzyża Świętego, Górzno	Ul. Freta 1, 87-320 Górzno	Jerzy Andrzejewski	56/4989481 jurekand@op.pl
2	Fundacja Rozwoju i Edukacji w Górznie	ul. Stodolna 19 87-320 Górzno	Prezes Dominika Sakowicz	Dominika Sakowicz 509686689 dominika.kazmierska@gmail.com
3	Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna Teodoryk	Kościelna 2, 87-320 Górzno	Jacek Hila	j.hila@wp.pl
4	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Klub Sportowy UNIFREEZE Górzno	Miśnięckowo 90, Górzno	Bogusław Ostrowski - Wiceprezes Ewa Tułodziecka - Skarbnik	Ostrowski Bogusław 693 284 484
5	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „KUŹNIA”	Gołkowo 26, 87-320 Górzno	Piotr Skarżyński Prezes Teresa Dzieniszewska – Sekretarz	Alina Majkowska tel. 509329449 693072852
6	Jaskółka. Fundacja Na Rzecz Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	Gołkowo 36, 87-320 Górzno	Agnieszka Przybyłowska- Agnieszka Drelich- Magdziak Alina Majkowska	Agnieszka Przybyłowska Tel. 661 143 075 jaskolka.fundacja@gmail.com 510262305
7	Fundacja GEOLIFE	Małe Leźno 44, 87-313 Brzozie	Marek Michałak Prezes Dariusz Pudelko Członek Zarządu	Dariusz Pudelko Tel. 888882222 fundacja@geolife.pl
8	Fundacja Stop Promilom	ul. Mickiewicza 56/8 87-100 Toruń	Jarosław Zub	Jarosław Zub 723530233 fundacja.stoppromilom@wp.pl
9	Ochotnicza Straż Pożarna w Górznie	ulica Floriana 16, Górzno	Franciszek Henryk Kalinowski - Prezes Henryk Murawski - Skarbnik	
10	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Górzno	ulica Rynek 14 A, Górzno	Krystyna Andrzejewska – Prezes Monika Trynieszewska- Skarżyńska v-ce Prezes	Monika Trynieszewska-Skarżyńska 694340809

11	Fundacja Mai i Mata Kwiatkowskich	Fiałki 25, 87-320 Górzno	Maja, Mat Kwiatkowsy	Maja 507766461 maja.kwiatkowska@yahoo.com
12	KGW Gminy Górzno	Górzno Wybudowanie 53, 87-320 Górzno	Justyna Łubińska	785418198
13	Turystyczne Stowarzyszenie Pojezierze Brodnickie		Marzena Luda	509079827 marzenaluda@wp.pl

5.7 Ochrona przeciwpożarowa

Na terenie gminy Górzno działa 5 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. OSP w Górznie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo- Gaśniczego. Jako jedyna jednostka w powiecie brodnickim posiada 3 samochody: ciężki, średni i lekki. Posiada również sprzęt do ratownictwa wodno-łądowego. Strażacy prowadzą system działań prewencyjnych, przez co zmniejsza się ilość wyjazdów do pożarów.

5.8 Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Gminy funkcjonuje Posterunek Policji w Górznie. W tabeli poniżej przedstawiono dane na temat przestępczości. Bezpieczeństwo mieszkańcom Miasta i Gminy zapewnia 5 policjantów.

Tabela nr 37: Dane na temat przestępczości

Lata	Przestępstwa stwierdzone	Współczynnik wykrywalności	Wzrost lub spadek przestępstw w porównaniu z rokiem poprzednim	Rodzaje przestępstw
2013	26	66/6%	spadek o 4	- kradzież z włamaniem, - kradzież mienia, - kradzież pojazdu
2014	11	64,2%	wzrost o 13	-kradzież z włamaniem, - kradzież mienia, - kradzież pojazdu, - uszkodzenie mienia
2015	10	58,8 %	spadek o 11	-kradzież z włamaniem, - kradzież mienia, - kradzież pojazdu, - uszkodzenie mienia

Źródło: Posterunek Policji w Górznie

Jak wynika z powyższych danych, na przestrzeni trzech ostatnich lat znacznie spadła liczba przestępstw, natomiast współczynnik wykrywalności utrzymuje się na podobnym poziomie.

5.9 Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Na terenie Miasta i Gminy Górzno działa Miejsko Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W skład komisji wchodzi sześć osób z terenu miasta i gminy. Członkami komisji są przedstawiciele następujących instytucji:

- Komisariatu Policji,
- Zespołu Szkół w Górznie,
- Ośrodka Zdrowia,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Urzędu Miasta i Gminy Górzno.

Zadania gminy z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych realizowane są w ramach gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalonego corocznie przez Radę Gminy Górzno. Na realizację programu środki pochodzą z koncesji alkoholowych opłacanych przez właścicieli sklepów i punktów gastronomicznych, w których odbywa się sprzedaż napojów alkoholowych. Na terenie Gminy Górzno istnieje 18 takich punktów (13 sklepów i 5 lokali gastronomicznych).

Członkowie Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dokonują kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy pod względem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Tematyka posiedzeń komisji dotyczy między innymi rozmów z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi motywując ich do leczenia, aby nie doszło do wykluczenia.

Gminna Komisja dostrzega problem społeczny, jakim jest nadużywanie alkoholu wśród osób dorosłych i młodzieży szkolnej. Rozeznano środowiska z terenu Gminy Górzno, w których mieszkają osoby uzależnione od alkoholu. Zdiagnozowano 36 środowisk z chorobą alkoholową. Liczba osób w tych rodzinach wynosi 97. W roku 2015 skierowano do sądu sześć wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego zamkniętego.

Gminna Komisja realizuje w szkołach na terenie gminy Górzno programy kierowane do dzieci i młodzieży szkolnej o tematyce szkodliwości nadużywania alkoholu i narkotyków.

Staraniami Gminnej Komisji został utworzony punkt konsultacyjny. Punkt ten obecnie ma siedzibę w Ośrodku Zdrowia w Górznie. Zajęcia terapeutyczne prowadzi specjalista do spraw uzależnień. Zajęcia odbywają się raz w tygodniu w czwartki od godz. 15.30 do 17.30. W zajęciach uczestniczą osoby uzależnione od alkoholu, które były na leczeniu dobrowolnie, bądź skierowane wyrokiem Sądu Rejonowego w Brodnicy na leczenie odwykowe zamknięte. W zajęciach mogą również brać udział członkowie rodzin osób uzależnionych. Prowadzone są także zajęcia dla trzeźwiejących alkoholików.

Celami strategicznymi w rozwiązywaniu problemów alkoholowych są:

- Promocja zdrowego, wolnego od środków uzależniających stylu życia,
- Zmniejszanie rozmiaru aktualnie istniejących problemów choroby alkoholowej,
- Zapobieganie powstawaniu nowych, niekorzystnych problemów społecznych wynikających z używania środków uzależniających zwłaszcza przez dzieci i młodzież.

Cele szczegółowe:

- Zwiększenie dostępu do pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin,
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów i przeciwdziałania narkomanii,
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie,
- Badania diagnozujące spożycie alkoholu i innych substancji przez uczniów,
- Promocja programów profilaktyki rodzinnej,
- Wdrażanie programów szkolenia sprzedawców i kontrolowanie przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu młodzieży,
- Rozwijanie programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzonych przez Gminne Komisje i wdrażanie procedury Niebieskich Kart,
- Prowadzenie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

Podjęmowane działania:

- Zwiększenie dostępu do leczenia odwykowego poprzez finansowanie dodatkowych (wykraczających poza kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia) programów terapeutycznych dla mieszkańców gminy, realizowanych przez placówki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem specjalistycznych programów dla młodzieży,
- Organizowanie grup terapeutycznych oraz wspomaganie grup wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- Dofinansowanie obozów terapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
- Realizowanie gminnych programów profilaktycznych,
- Prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców w zakresie używania substancji psychoaktywnych a zwłaszcza alkoholu i narkotyków,
- Wspieranie i prowadzenie działań promujących trzeźwość,
- Zaopatrywanie w materiały szkoleniowe dotyczące problematyki używania substancji psychoaktywnych (alkoholu i narkotyków) oraz przemocy domowej różnych grup zawodowych, oraz zakup lub drukowanie plakatów, ulotek o takiej tematyce dla mieszkańców gminy.

Cele i działania są realizowane zgodnie z przyjmowanym corocznie przez Radę Gminy Gminnym Programem Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani zawierającym szczegółowe działania w tym zakresie.

5.10 Bezrobocie

Bezrobocie jest zjawiskiem społecznym, polegającym na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów.

Pod pojęciem bezrobotnego można rozumieć osobę niezatrudnioną, nieprowadzącą działalności gospodarczej i nie wykonującej innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy.

Natomiast bezrobotnym wg Urzędu Pracy w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy jest osoba, która:

- ukończyła 18 rok życia,
- nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 w przypadku mężczyzn,
- aktualnie nie uczy się na żadnym szczeblu kształcenia lub nie jest skierowana na szkolenia przez PUP,
- jest zameldowana lub pozostaje w naszym kraju legalnie lub jej pobyt może zostać zalegalizowany (azyl polityczny, karta stałego lub czasowego pobytu, obywatele UE).

Bezrobocie jest przyczyną trudnej sytuacji bytowej mieszkańców Gminy Górzno. Brak zatrudnienia negatywnie wpływa na ekonomiczną kondycję rodzin, ale także na pozamaterialne kwestie życia rodzinnego. Sprzyja ono występowaniu wyuczonych bezradności a w konsekwencji prowadzi do ubóstwa. Czynnikiem decydującym o sytuacji materialnej jednostki i jej rodziny jest miejsce zajmowane na rynku pracy.

Bezrobotni według płci

Liczba bezrobotnych z terenu całej gminy Górzno zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Brodnicy na koniec roku 2013 wynosiła 225 osób, z czego 59% stanowiły kobiety tj. 133 osób, w 2014 roku wynosiła, 187 z czego 65% stanowiły kobiety tj. 121 osób, a w 2015 roku, 140 osób z czego 70% stanowiły kobiety.

Tabela nr 38: Bezrobotni wg płci

Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Kobiety	133	121	100
Mężczyźni	92	66	40
Ogółem	225	187	140

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Brodnicy

Tabela nr 39: Bezrobotni według wykształcenia

Wykształcenie	Ob. Wiejski Górzno		m. Górzno		Ob. Wiejski Górzno		m. Górzno		Ob. Wiejski Górzno		m. Górzno	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
	2013	2013	2013	2013	2014	2014	2014	2014	2015	2015	2015	2015
Wyższe	18	16	4	3	15	13	7	5	11	10	5	4
Policealne i średnie zawodowe	22	13	10	8	22	12	9	6	18	10	10	6
Średnie ogólnokształcące	18	12	6	5	15	12	3	3	8	5	5	5
Zasadnicze zawodowe	48	24	21	11	41	18	19	12	36	24	5	4
Gimnazjalne i poniżej	49	32	16	9	43	30	13	10	34	25	8	7
Razem	155	84	57	36	136	85	51	36	107	74	33	26

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Brodnicy

Cechą charakterystyczną bezrobotnych jest także niskie wykształcenie oraz brak kwalifikacji, które utrudniają znalezienie pracy. Przeważająca grupa mieszkańców gminy posiada wykształcenie gimnazjalne i poniżej w 2013 roku 65, w 2014 roku 56, a w 2015 roku 42 co w zasadniczy sposób decyduje o ich szansach na znalezienie zatrudnienia.

Tabela nr 40: Szczegółowa struktura wg czasu pozostawania bez pracy w latach 2013-2015 roku

Czas pozostawania bez pracy	Liczba osób bezrobotnych		
	2013	2014	2015
Wyszczególnienie			
Do 1 miesiąca	19	23	15
Od 1-3 miesięcy	53	44	29
Od 3-6 miesięcy	40	24	19
Od 6-12 miesięcy	29	26	12
Od 12-24 miesięcy	34	31	23
Powyżej 24 miesięcy	37	39	40
Ogółem	249	187	138

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Brodnicy

Okres pozostawania bez pracy stanowi jeden z wielu czynników, który w istotny sposób zmniejsza szansę bezrobotnego na powrót na rynek pracy. O zagrożeniu długotrwałym bezrobociem decydują różnorodne czynniki między innymi takie jak wiek, wykształcenie, kwalifikacje zawodowe czy też staż. Biorąc pod uwagę pozostawanie bez pracy przez osoby bezrobotne można stwierdzić, że wciąż jest bardzo wysoki udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez okres dłuższy niż 24 miesiące.

Tabela nr 41: Bezrobotni według wieku

Bezrobotni wg wieku	Ob. Wiejski Górzno		m. Górzno		Ob. Wiejski Górzno		m. Górzno		Ob. Wiejski Górzno		m. Górzno	
	Ogółem	Kobie ty	Ogółem	Kobiet y	Ogółem	Kobie ty	Ogółem	Kobie ty	Ogółem	Kobie ty	Ogółem	Kobie ty
	2013	2013	2013	2013	2014	2014	2014	2014	2015	2015	2015	2015
18-24	47	31	10	6	42	30	3	3	19	13	3	2
25-34	42	34	12	8	33	23	35	13	32	29	9	9
35-44	29	18	13	11	25	14	12	10	20	14	9	7
45-54	22	9	15	10	23	12	13	11	20	12	6	4
55-59	15	5	5	1	13	6	8	2	13	5	5	4
60-64	0	x	2	x	x	0	0	2	3	1	1	0

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Brodnicy

Z powyższych danych wynika, że najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby w wieku od 25-34 roku życia osób bezrobotnych.

Najbardziej skutecznym sposobem zapobiegania wzrostowi bezrobocia jest podejmowanie działań profilaktycznych, które mają za zadanie zapobiec pojawieniu się tej kwestii. Wobec tego konieczne jest podjęcie kompleksowych działań, takich jak:

- ustalenie przyczyn i czasu pozostawania bez zatrudnienia,
- ocena podjętych działań w celu rozwiązania problemu przez klienta,
- ocena możliwości klienta na rynku pracy,
- zobowiązanie do aktywnego, dokumentowanego poszukiwania pracy,
- praca socjalna spisanie kontraktu socjalnego,
- przyznanie świadczeń ułatwiających poszukiwanie pracy,
- przyznanie świadczeń umożliwiających zaspokojenie podstawowych potrzeb.

6. Katalog zidentyfikowanych problemów społecznych w gminie.

6.1 Hierarchizacja problemów społecznych uznanych za dominujące.

Najważniejsze problemy występujące w gminie Górzno, wymagające rozwiązania:

- zanikanie tożsamości kulturowej,
- mały stopień identyfikacji mieszkańców ze społecznością lokalną i jej sprawami,
- brak zaangażowania społecznego mieszkańców,
- ograniczony dostęp do kultury,
- brak integracji społecznej,
- niewykorzystanie potencjału turystycznego,
- brak zakładów pracy na terenie gminy,
- niewystarczające dochody mieszkańców gminy,
- narastające patologie.

6.2 Hierarchizacja zadań

Władze Gminy Górzno, aby zrealizować założone cele muszą skoncentrować się na:

- zintegrowaniu lokalnej społeczności wokół określonych celów,
- zwiększenie poczucia tożsamości z lokalnym środowiskiem,
- mobilizowanie mieszkańców do wspólnych przedsięwzięć,
- identyfikowanie osób chcących działać na rzecz gminy,
- promocji turystycznej,
- zwiększyć starania o pozyskiwanie zewnętrznych środków pomocowych z funduszy Unii Europejskiej.

7. Analiza Strategiczna

Jedną z podstawowych metod strategicznych polegających na ocenie elementów, które należy wykorzystać lub też eliminować podczas realizacji zadań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych jest analiza mocnych i słabych stron.

Mocnymi stronami są wszystkie atuty, które w sposób pozytywny wyróżniają gminę wśród innych oraz wspomagają rozwój i osłabiają zagrożenie. Elementy te powinny być w szczególności sposobem pielęgnowane i wzmocniane.

Słabymi stronami są przede wszystkim wszelkiego rodzaju braki oraz ograniczenia mogące utrudniać lub uniemożliwić realizację celów strategicznych.

Jedną z najpopularniejszych technik analizy strategicznej jest analiza **SWOT** (nazwa pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strengths – mocne strony, weaknesses – słabe strony, opportunities – szanse, threats – zagrożenia). Najogólniej rzecz biorąc jest to badanie silnych i słabych stron organizacji oraz szans i zagrożeń pojawiających się przed nią.

Mocne i słabe strony w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

Rodziny i obszar zagrożenia wykluczenia społecznego.

Mocne Strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- dobra organizacja pracy w ośrodku pomocy społecznej,- dobra znajomość środowiska,- wykształcenie pracowników GOPS zgodne z ustawą o pomocy społecznej,- podnoszenie kwalifikacji przez pracowników GOPS,- profesjonalne przygotowanie pracowników socjalnych w zakresie niesienia pomocy społecznej,- dobra organizacja pracy jednostek organizacyjnych gminy i administracji- dobra współpraca ze Szkołą, Policją,	<ul style="list-style-type: none">- wzrost liczby klientów pomocy społecznej,- niedostateczna liczba pracowników zatrudnionych w GOPS, zgodnie z ustawą,- ograniczenie funkcjonowania ośrodka- przepisy ustawy,- dużo dokumentacji, a za mało czasu na pracę socjalną,- brak stabilnej polityki prorodzinnej,- przyjmowanie wzorców zachowań przez dzieci osób korzystających z pomocy,- brak systemowych rozwiązań problemów społecznych,- niski poziom wykształcenia osób

<p>Kościółem, Akcją Katolicką, Caritas, PCK, PKPS, PCPR, PUP, KRUS, ZUS, Sądem, kuratorami sądowymi, Schroniskiem, z Ośrodkami Pomocy Społecznej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - działalność komisji rozwiązywania Problemów Alkoholowych: kontrole sklepów, rozpatrywanie wniosków i kierowanie na leczenie, sprawozdania z działalności komisji, - zatrudniony psycholog w punkcie konsultacyjnym 	<p>bezrobotnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców gminy, - brak chęci do zmiany swojej trudnej sytuacji rodzinnej, - ubożenie społeczeństwa, - brak systemowych, długotrwałych rozwiązań w zakresie wsparcia rodziny, - bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, - nieprawidłowe relacje wewnątrzrodzinne, - brak współpracy z rodzicami, - długa procedura skierowania osób na leczenia, - zły wzór płynący od rodziny, - mentalność społeczna, brak zainteresowania społecznego problematyką uzależnień,
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców gminy, - stworzenie systemu lokalnego wsparcia rodziny, - rozwój infrastruktury środowiskowej odpowiadającej potrzebom rodzin, - inwestycje w zasoby ludzkie. 	<ul style="list-style-type: none"> - odpływ wykwalifikowanych osób, - wzrost dysfunkcji w rodzinach, - wzrost postaw roszczeniowych, - brak aktywności beneficjentów korzystających z pomocy społecznej, - upadek autorytetów i wartości moralnych, - nasilenie się zjawiska wyuczonej bezradności, - brak aspiracji życiowych osób z terenu gminy.

Dzieci, młodzież i edukacja.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - doświadczona kadra pedagogiczna w placówkach edukacyjnych, - dobra znajomość środowiska uczniów przez nauczycieli, - szybka wykrywalność patologii oraz brak „mody” w środowisku uczniowskim na patologie, - możliwość szybkiego kontaktu nauczyciela z rodzicami, - dobra współpraca z rodzicami, - zatrudnienie pedagoga szkolnego, - system stypendialny dla dzieci z terenu gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak możliwości prowadzenia działalności pozalekcyjnych dla dzieci z terenu gminy, - małe zainteresowanie rodziców współpracą ze specjalistyczną poradnią psychologiczno-pedagogiczną, - brak wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, - braki edukacyjne rodziców, - utrudniony dostęp do specjalistów, np. logopedy, psychologa,
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców, - wychowanie dzieci poprzez pracę w świetlicach środowiskowych, - stworzenie programów wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, - dobra współpraca ze specjalistami- psychologiem, logopedą, - stworzenie kół zainteresowań - programy zapobiegające patologiom, 	<ul style="list-style-type: none"> - narastająca agresja wśród nieletnich oraz wzrost patologii społecznych, - przyzwolenie społeczne na spożywanie przez nieletnich papierosów oraz alkoholu, - brak zainteresowania rodziców, w jaki sposób dziecko spędza czas wolny, - brak perspektyw rozwoju przez naukę.

Seniorzy i osoby niepełnosprawne.

Mocne strony	Słabe strony
- wzrost aktywności osób starszych w społeczności lokalnej, - stworzenie programów na rzecz aktywizacji i zatrudniania osób niepełnosprawnych	-brak skutecznej polityki zatrudniania osób niepełnosprawnych, -bariery architektoniczne, psychologiczne utrudniające funkcjonowanie społeczne i zawodowe osób niepełnosprawnych
Szanse	Zagrożenia
-zwiększenie poziomu świadomości społecznej w zakresie rozumienia potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, - większa tolerancja na inność, - korzystne regulacje prawne	-ograniczone środki finansowe na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych, - brak infrastruktury, placówek na terenie gminy dla seniorów i osób niepełnosprawnych

Turystyka, kultura, NGO, organizacja i przedsiębiorczość.

Mocne strony	Słabe strony
- walory krajobrazowe, - doskonałe warunki do rozwoju turystyki ze względu na położenie, - dostęp do szlaków rowerowych, - atrakcyjne warunki pod rozwój agroturystyki, - dostęp do gospodarstw agroturystycznych, - dobra organizacja pracy jednostek organizacyjnych gminy i administracji, -wzmocnienie współpracy między organizacjami non profit, -doświadczenie w zakresie realizacji programów profilaktycznych i naprawczych	-starzenie się społeczeństwa, - malejąca liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, - bezrobocie, - niska aktywność mieszkańców na rynku pracy, - brak kwalifikacji zawodowych, - niska świadomość mieszkańców na temat możliwości inwestycyjnych, -rozdrobienie gospodarstw rolnych, - brak zakładów przetwórczych, - słaba promocja,
Szanse	Zagrożenia
-wzrost zainteresowań wypoczynkiem na wsi, - stworzenie dobrego klimatu dla inwestorów, - przygotowanie terenów pod inwestycje, - dobre warunki do ekologicznej produkcji rolnej i produkcji zdrowej żywności, - poprawa jakości dróg.	- brak promocji regionu jako ośrodka turystyczno – wypoczynkowego, - emigracja osób wykształconych i najbardziej przedsiębiorczych z terenu gminy, -brak rynku zbytu.

8. Kierunki rozwoju gminy

8.1 Wizja rozwoju gminy Górzno

Wizja rozwoju gminy to określony opis jej pożądanego stanu w przyszłości. Jest to obraz pożądanego stanu rozwoju gminy w perspektywie kilkunastu następnych lat.

Za najistotniejsze problemy gminy Górzno uznano:

- brak aktywności społecznej, kulturowej oraz aspiracji mieszkańców gminy,
- niewykorzystanie potencjału turystycznego i rekreacyjnego,
- brak zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego na terenie gminy,
- nieodpowiedni stan dróg,
- niewystarczające dochody mieszkańców,
- narastające patologie,

- migracja młodzieży.

Problemy te znalazły odzwierciedlenie w sformułowanej wizji strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Górzno:

Chcemy być gminą kultywującą tradycje, kulturę, kulturę rozwijającą się, integrującą społecznie, wykorzystującą zasoby, rozwijającą przedsiębiorczość. Mieszkańcy naszej gminy będą otwarci na nowe rozwiązania, dumni ze swoich korzeni, aktywni, nowocześni. Będziemy rozwijać turystykę, wspierać rolnictwo, rozwijać edukację, ekologię, dbać o wszystkie grupy społeczne, zmieniać sposób myślenia.

8.2 Cele główne i cele szczegółowe rozwoju gminy

Kluczowym elementem podczas budowy strategii rozwiązywania problemów społecznych jest sformułowanie drzewa celów, które w następstwie pozwoli wskazać cel główny oraz cele szczegółowe. W trakcie analizy atutów i dysfunkcji gminy wskazano następujące płaszczyzny, na których powinna opierać się niniejsza strategia.

Zdefiniowane cele szczegółowe zgromadzono w czterech grupach, które przypisano następującym celom głównym:

- Cel. I Podniesienie motywacji i aspiracji życiowych rodzin,
- Cel. II Podniesienie aktywności seniorów,
- Cel. III Integracja społeczna i rozwój kultury i turystyki,
- Cel. IV Wyrównanie szans dzieci i młodzieży.

Zgłoszono szereg szczegółowych celów rozwojowych, które zebrano i przedstawiono poniżej:

Cel. I Podniesienie motywacji i aspiracji życiowych rodzin

Cele szczegółowe:

1. Wskazanie celów do działania, doprowadzenie do zmiany sposobu myślenia i przeciwdziałania stereotypom i niezaradności życiowej.
2. Nauka umiejętnego gospodarowania budżetem domowym oraz w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
3. Nabycie i podniesienie kwalifikacji i umiejętności zawodowych dostosowanych do rynku pracy.
4. Zapobieganie patologiom społecznym: uzależnieniom, przemocy fizycznej i emocjonalnej, wykluczeniu społecznemu i bezdomności.
5. Zapobieganie dziedziczenia biedy.

Zadania:

- Organizacja warsztatów zawodowych i szkoleń motywacyjno-aktywizujących i psychoedukacyjnych,
- Prowadzenie punktu konsultacyjnego,
- Organizacja imprez integracyjnych,
- Utworzenie świetlic środowiskowych.

Osiągnięty efekty:

- ilość placówek,
- ilość osób uczestniczących,
- liczba rodzin uczestniczących w warsztatach,
- efektywność funkcjonowania placówek,
- stwarzanie warunków do rozwoju kontaktów międzyludzkich,
- pobudzenie aktywności społecznej i wydobycie potencjału rodzin,
- realna liczba podmiotów uczestniczących w realizacji zadania.

Wskaźniki produktu:

- Punkt konsultacyjny,
- Organizowanie imprez integracyjnych,
- Świetlica środowiskowa,
- Dotarcie z programem profilaktycznym do mieszkańców,
- Objęcie opieką profilaktyczną,
- Przeszkolenie osób bezrobotnych,
- Kontrakty socjalne.

Wskaźniki rezultatu:

- Udzielenie porad psychologicznych,
- Objęcie opieką psychologiczną,
- Zatrudnieni instruktorzy do pracy w świetlicach,
- Zmniejszenie zjawiska alkoholizmu,
- Zmniejszenie bezrobocia,
- Zaktywizowanie osób bezrobotnych,
- Zmniejszenie ilości rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Cel. II Podniesienie aktywności seniorówCele szczegółowe:

1. Angażowanie ludzi starszych i niepełnosprawnych w różnego rodzaju działaniach.
2. Zwiększenie integracji.
3. Zwiększenie możliwości dostępu do kultury.
4. Objęcie opieką seniorów, pozbawionych opieki najbliższej rodziny.
5. Stworzenie możliwości aktywizacji osób niepełnosprawnych.
6. Dostęp do szeroko pojętej opieki zdrowotnej, dostęp do istniejącej bazy w związku z prowadzeniem rehabilitacji i profilaktyki prozdrowotnej.
7. Wykorzystywanie środków umożliwiających zwalczanie barier architektonicznych.

Zadania:

- Sprawne funkcjonowanie „Klubu Seniora”,
- Organizowanie wyjazdów do teatru i kina,
- Utworzenie „Domu Dziennego Pobytu”,
- Organizowanie badań profilaktycznych i rehabilitacji,
- Organizowanie spotkań seniorów z młodzieżą- pogadanki,
- Zniesienie barier architektonicznych.

Osiągnięty efekt:

- „Klub Seniora”,
- „Dom Dziennego Pobytu”,
- Liczba osób objętych opieką,
- Zwiększenie świadomości osób zainteresowanych i ich rodzin o możliwościach uprawnienia osób niepełnosprawnych,
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa seniorów oraz opieki nad osobami starszymi,
- Wyrównanie szans osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy,
- Zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy,
- Budynki użyteczności publicznej pozbawione barier.

Wskaźniki produktu:

- Okresowe badania profilaktyczne,
- Badania specjalistyczne,
- Wycieczka,
- Impreza integracyjna.

Wskaźniki rezultatu:

- Objęcie badaniami mieszkańców,
- Zorganizowanie transportu do poradni dla seniorów i osób niepełnosprawnych,
- Klub seniora,
- Dom Dziennego Pobytu dla seniorów,
- Utworzenie standardów opieki nad osobami starszymi,
- Uczestniczenie w wycieczkach,
- Uczestniczenie w imprezie integracyjnej,
- Udział młodych ludzi na warsztatach z seniorami.

Cel. III Integracja społeczna, rozwój kultury, turystyki i agroturystyki

Cele szczegółowe:

1. Ułatwienie dostępu do kultury i podniesieni atrakcyjności oferty kulturalnej.
2. Kreowanie potrzeb w zakresie kultury i zmiany sposobu myślenia.
3. Stworzenie strategii rozwoju turystyki i aktywna promocja.
4. Przeciwdziałanie zanieczyszczenia środowiska i wykorzystanie Parku Krajobrazowego i Natury 2000.
5. Wspieranie w celu rozwoju kultury i turystyki.
6. Promowanie przedsiębiorczości i umożliwienie pozyskania kapitału.
7. Wspieranie działalności gospodarstw agroturystycznych.

Zadania:

- Ułatwienie dostępu do kultury i podniesienie atrakcyjności oferty kulturalnej,
- Kreowanie potrzeb w zakresie kultury i zmiany sposobu myślenia,
- Stworzenie strategii rozwoju turystyki,
- Przeciwdziałanie zanieczyszczenia środowiska i wykorzystanie Parku Krajobrazowego i Natury 2000,
- Wspieranie rozwoju kultury i turystyki,
- Promowanie przedsiębiorczości i umożliwienie pozyskania kapitału,
- Wspieranie działalności gospodarstw agroturystycznych.

Osiągnięty efekt:

- stworzenie warunków do rozwoju kontaktów międzyludzkich,
- rozwój i modernizacja bazy sportu i kultury oraz racjonalne jej wykorzystanie,
- włączenie mieszkańców miasta i sołectw w proces planowania i rozwoju gminy,
- wprowadzenie unormowań lokalnych w zakresie przedsięwzięć społecznych, które mogą być realizowane z aktywnymi grupami mieszkańców,
- wspieranie współpracy wszystkich aktywnych grup społecznych, upowszechnianie informacji o uzyskiwanych przez nie osiągnięciach oraz promowanie dobrych praktyk.

Wskaźniki produktu:

- Stworzenie strategii rozwoju turystyki i aktywna promocja,
- Powstanie organizacji pozarządowych,
- Wyłonienie liderów w społeczeństwie,
- Utworzenie punktu informacji biznesowej,
- Wspieranie działalności gospodarstw agroturystycznych,
- Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska i wykorzystanie Parku Krajobrazowego i Natury 2000.

Wskaźniki rezultatu:

- Stworzenie strategii rozwoju turystyki i aktywna promocja- kierunek rozwoju,
- Powstanie organizacji pozarządowych,
- Wyłonienie liderów w społeczeństwie,
- Współpraca z punktem biznesu,
- Zwiększenie samozatrudnienia,
- Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy,
- Wspieranie rozwoju kultury i turystyki.

Cel. IV Wyrównanie szans dzieci i młodzieży

Cele szczegółowe:

1. Atrakcyjne zagospodarowanie czasu wolnego.
2. Zmotywowanie do działania i kreowanie liderów młodzieżowych.
3. Zwiększenie znajomości języków obcych, nawiązywanie współpracy międzynarodowej.
4. Umożliwienie poznania najbliższej okolicy i kraju.
5. Likwidacja barier komunikacyjnych i wykorzystanie istniejących zasobów.
6. Zapewnienie szerokiego wsparcia młodzieży.
7. Promowanie wartości wykształcenia.

Podstawowe kierunki rozwoju:

- dostosowanie systemu placówek edukacyjno-wychowawczych do potrzeb i aspiracji dzieci i młodzieży,
- stworzenie możliwości do współzawodnictwa – zdrowej konkurencji,
- koło zainteresowań- sportowe, teatralne, aktorskie, muzyczne, plastyczne.

Zadania:

- Atrakcyjne zagospodarowanie czasu wolnego,
- Zmotywowanie do działania i kreowanie liderów młodzieżowych,
- Zwiększenie znajomości języków obcych, nawiązywanie współpracy międzynarodowej,
- Umożliwienie poznania najbliższej okolicy i kraju,
- Likwidacja barier komunikacyjnych i wykorzystanie istniejących zasobów,
- Zapewnienie szerokiego wsparcia młodzieży,
- Promowanie wartości wykształcenia.

Wskaźniki produktu:

- Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze,
- Zajęcia pozalekcyjne,
- Stowarzyszenie młodzieżowe.

Wskaźniki rezultatu:

- Objęcie zajęciami młodzieży z problemami szkolnymi,
- Objęcie zajęciami pozalekcyjnymi dzieci i młodzieży,
- Stworzenie oferty zajęć pozaszkolnych i kółek zainteresowań,
- Dzieci i młodzież objęta zajęciami świetlicowymi,
- Zatrudnieni instruktorzy do pracy w świetlicach.

9. Źródła finansowania

Podstawowymi źródłami finansowania działań mających na celu rozwiązania problemów społecznych będą:

- środki własne gminy,
- środki z budżetu państwa,
- środki z funduszu Unii Europejskiej,
- środki pozyskane w ramach programu „Europejski Fundusz Społeczny”,
- środki z Powiatowego Urzędu Pracy na realizację prac społecznie użytecznych,
- sponsorzy,
- inne źródła zewnętrzne.

Realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zależeć będzie od różnych czynników, takich jak: sytuacja finansowa gminy, środki otrzymane z budżetu państwa, rządowe programy naprawcze, zaangażowanie lokalnych władz i instytucji oraz aktywność samych mieszkańców gminy.

10. Zarządzanie realizacją strategii

10.1 System zarządzania realizacją strategii

System zarządzania realizacją strategii określa organizację, zasady i sposoby wdrażania strategii i jej monitorowania. System ten jest bardzo ważnym i często niedocenianym elementem planowania strategicznego i operacyjnego, który decyduje o dynamice procesu realizacji strategii. Nie stworzenie tego systemu powoduje, że strategia staje się bardzo szybko dokumentem „martwym”.

Planowanie strategiczne jest procesem ciągłym. Dlatego aby konsekwentnie realizować postanowienia przyjęte w strategii należy zapewnić warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania i weryfikacji.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma charakter wieloletniego planowania i ze względu na szybkie zmiany prawne, organizacyjne będzie, w miarę potrzeb poddawana przeglądowi oraz aktualizacji.

System zarządzania realizacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych składa się z współpracujących ze sobą podmiotów zarządzających realizacją strategii:

Burmistrz – odpowiedzialny za wdrażanie strategii oraz funkcjonowanie Zespołu Wdrożeniowego oraz Zespołu ds. Społecznych.

System zarządzania, realizacji i aktualizacji strategii składa się z współpracujących ze sobą podmiotów zarządzających realizacją strategii. Za wdrażanie strategii i wprowadzanie zmian w dokumencie strategicznym oraz funkcjonowanie Zespołu Wdrożeniowego oraz Zespołu do Spraw Społecznych odpowiedzialny jest Burmistrz Miasta i Gminy Górzno. Zmiany proponowane przez Burmistrza, opiniowane będą przez grupę społeczną.

Zespół Wdrożeniowy – to kilkuosobowy zespół o charakterze operacyjnym;

- Zadaniem Zespołu jest koordynacja wdrażania strategii oraz stała weryfikacja osiągania zaplanowanych wskaźników realizacji.

W skład Zespołu wchodzi:

- Koordynator wdrażania strategii jako przewodniczący Zespołu – reprezentujący burmistrza,
- Przedstawiciele obszarów problemowych (edukacja, pomoc społeczna, kultura, sport, organizacje, zdrowie, bezpieczeństwo – reprezentujący różne środowiska mieszkańców gminy).
- **Zespołem Wdrożeniowym kieruje Koordynator.** Burmistrz Miasta Gminy Górzno wyznaczy koordynatorów zadań w poszczególnych celach operacyjnych. Koordynatorem może być przedstawiciel obszarów problemowych (edukacja, pomoc społeczna, zdrowie, bezpieczeństwo), reprezentujący różne środowiska mieszkańców gminy.

Do głównych zadań Koordynatora należy:

- gromadzenie dokumentacji związanej ze strategią, zbieranie informacji określającej postępy w realizacji strategii,
- prowadzenie monitoringu realizacji strategii z wykorzystaniem systemu wskaźników,
- współorganizowanie spotkań Zespołu ds. Społecznych (społecznych zespołów liderów lokalnych różnych dziedzin), po każdym zebrań opracowanie raportu z realizacji strategii, który następnie szeroko upowszechnia, prowadzi akcję informacyjną i promocyjną z wykorzystaniem lokalnej gazетки,
- opracowanie i aktualizowanie planów operacyjnych (Plan Działania),
- przedkładanie planów operacyjnych do zatwierdzenia przez Burmistrza,
- opracowanie okresowych (roczne) sprawozdań z realizacji zadań strategii.

Zespół ds. Społecznych - grupa robocza funkcjonująca przy burmistrzu, jako ciało doradczo-opiniujące, której członkowie reprezentują różne środowiska społeczne mieszkańców gminy (m.in. osoby, które są członkami komisji Rady gminy, osoby, które uczestniczyły w warsztatach strategii, liderzy działań społecznych).

- zadaniem Zespołu jest monitorowanie problemów i działań społecznych,
- ocena stopnia realizacji strategii,
- opiniowanie planów operacyjnych (Planów Działania).

Zapewnienie spójności strategii z innymi dokumentami strategicznymi

Przy formułowaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Górznie, wzięto pod uwagę ustalenia dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu:

- powiatowym – Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie brodnickim na lata 2017-2021.
- wojewódzkim – Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Przyjęte w strategii cele strategiczne, operacyjne i zadania są zgodne z celami i priorytetami zawartymi w wyżej wymienionych dokumentach. Strategia jest również zbieżna z celami i działaniami opracowanymi w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Umożliwia to, z punktu widzenia formalnego, ubieganie się Gminy o dofinansowanie przewidzianych do realizacji przedsięwzięć rozwojowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

10.2 Monitoring strategii

Monitorowanie strategii jest ważnym elementem realizacji strategii Gminy Górzno. Monitorowanie pozwoli na określenie, czy strategia jest realizowana w sposób prawidłowy, a jej założenia są nadal aktualne. Strategia z założenia jest dokumentem otwartym, i podlega ciągłym zmianom wraz ze zmieniającymi się zewnętrznymi i wewnętrznymi uwarunkowaniami rzeczywistości społecznej.

Monitoring strategii prowadzić będzie zespół powołany przez Burmistrza Miasta Gminy w oparciu o przedłożone przez koordynatorów sprawozdania i wnioski. Zespół w miarę potrzeb będzie składał sprawozdanie z realizacji strategii, uwagi na temat przebiegu, postępów oraz trudności w realizacji strategii.

10.3 System oceny i aktualizacji strategii

System oceny i aktualizacji strategii zakłada możliwość wprowadzanie zmian w dokumencie strategicznym. Zmiany będą proponowane przez Zespół ds. Wdrażania, opiniowane przez Zespół ds. Społecznych zatwierdzane przez Radę Miasta i Gminy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w miarę potrzeb poddawana będzie przeglądowi rocznemu. Podczas przeglądu analizie poddany będzie proces realizacji celów: analiza działania/zadania, harmonogram realizacji oraz osiągniętych wskaźników. W przypadku zaistnienia nowych okoliczności powodujących konieczność zmian w dokumencie, zapisy w strategii zostaną odpowiednio zaktualizowane i przedstawione Radzie Miasta i Gminy do zatwierdzenia.

11. Podsumowanie

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Działania określone w powyższej strategii są zadaniami ogólnospołecznymi i ważnym elementem polityki społecznej gminy Górzno.

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Górzno na lata 2017-2027 nakreśla długofalowe działania mające na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one same w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Strategia będzie modyfikowana w zależności od potrzeb wynikających z realizacji w kolejnych latach.

Spis tabel:

Tabela nr 1: Ludność wg faktycznego miejsca zamieszkania i płci w Gminie Górzno w latach 2013-2015.....	6
Tabela nr 2: Ruch naturalny ludności wg płci w Gminie Górzno w latach 2013-2015.....	6
Tabela nr 3: Migracje wewnętrzne i zewnętrzne w Gminie Górzno w latach 2013-2015	6
Tabela nr 4: Świadczenia udzielone w 2013 roku- zadania zlecone gminie	12
Tabela nr 5: Świadczenia udzielone w 2014 roku -zadania zlecone gminie	12
Tabela nr 6: Świadczenia udzielone w 2015 roku -zadania zlecone gminie	12
Tabela nr 7: Świadczenia udzielone 2013 roku- zadania własne gminy	13
Tabela nr 8: Świadczenia udzielone 2014 roku- zadania własne gminy	13
Tabela nr 9: Świadczenia udzielone 2015 roku- zadania własne gminy	14
Tabela nr 10: Świadczenia udzielone 2013 roku- zadania własne gminy	14
Tabela nr 11: Świadczenia udzielone 2014 roku- zadania własne gminy	15
Tabela nr 12: Świadczenia udzielone 2015 roku- zadania własne gminy	15
Tabela nr 13: Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej	16
Tabela nr 14: Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2013 roku ogółem	16
Tabela nr 15: Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2014 roku ogółem	17
Tabela nr 16: Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2015 roku ogółem	17
Tabela nr 17: Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2013 roku dzieci w rodzinie.....	17
Tabela nr 18: Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2014 roku dzieci w rodzinie.....	18
Tabela nr 19: Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2015 roku dzieci w rodzinie.....	18
Tabela nr 20: Rodziny niepełne objęte pomocą społeczną w 2013 roku.....	18
Tabela nr 21: Rodziny niepełne objęte pomocą społeczną w 2014 roku.....	18
Tabela nr 22: Rodziny niepełne objęte pomocą społeczną w 2015 roku.....	19
Tabela nr 23: Rodziny emerytów i rencistów objętych pomocą społeczną w 2013 roku.....	19
Tabela nr 24: Rodziny emerytów i rencistów objętych pomocą społeczną w 2014 roku.....	19
Tabela nr 25: Rodziny emerytów i rencistów objętych pomocą społeczną w 2015 roku.....	19
Tabela nr 26: Świadczenia udzielone w 2013 roku – zadania zlecone gminie.....	21
Tabela nr 27: Świadczenia udzielone w 2014 roku – zadania zlecone gminie.....	21
Tabela nr 28: Świadczenia udzielone w 2015 roku – zadania zlecone gminie.....	21
Tabela nr 29: Dodatki mieszkaniowe 2013r.	22
Tabela nr 30: Dodatki mieszkaniowe 2014r.	22
Tabela nr 31: Dodatki mieszkaniowe 2015r.	22
Tabela nr 32: Rodziny korzystające z Funduszu Alimentacyjnego w latach 2013-2015	25
Tabela nr 33: Rodziny korzystające z Karty Dużej Rodziny w latach 2013-2015	25
Tabela nr 34: Liczba nauczycieli i uczniów w szkołach i placówkach oświatowych na terenie Gminy Górzno...	28
Tabela nr 35: Piecza Zastępcza 2013-2015	33
Tabela nr 36: Wykaz organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego.....	36
Tabela nr 37: Dane na temat przestępczości.....	37
Tabela nr 38: Bezrobotni wg płci	39
Tabela nr 39: Bezrobotni według wykształcenia.....	39
Tabela nr 40: Szczegółowa struktura wg czasu pozostawania bez pracy w latach 2013-2015 roku.....	40
Tabela nr 41: Bezrobotni według wieku.....	40

Załączniki:

- Załącznik nr 1- Plan Realizacyjny na lata 2017-2027 – określa zadania/projekty do realizacji, planowane efekty instytucje odpowiedzialne, terminy oraz finansowanie zadań;
- Załącznik nr 2- Wskaźniki produktu i rezultatu na 2017 - 2027.
- Załącznik nr 3- Wizja, cele główne i cele szczegółowe.

Plan Realizacyjny na lata 2017 - 2027

(opracowywany jest w oparciu o planowane działania/projekty do realizacji w ramach poszczególnych celów strategicznych i celów operacyjnych strategii, aktualizowany jest w zależności od pojawienia się nowego projektu, weryfikowany jest w miarę potrzeb)

Cel strategiczny 1	PODNIESIENIE MOTYWACJI I ASPIRACJI ŻYCIOWYCH RODZIN		
Zadania/Projekty	Uzasadnienie/Efekty	Odpowiedzialność/Partnerzy	Termin realizacji
1. Organizacja warsztatów zawodowych i szkoleń motywacyjno-aktywizujących i psychoedukacyjnych	Podniesienie poziomu wiedzy zawodowej umiejętności i motywacji	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,, Powiatowy Urząd Pracy, Regionalne Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego	Praca ciągła
2. Prowadzenie punktu konsultacyjnego	Działania profilaktyczne. Umożliwienie i ułatwienie wyjścia z uzależnień. Poradnictwo prawne.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Praca ciągła
3. Organizacja imprez integracyjnych	Organizacja pikników rodzinnych, organizacja festynów. Zintegrowanie się rodzin i społeczności lokalnej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury szkoły, sołtysi, wolontariusze	Praca ciągła
4. Utworzenie świetlic środowiskowych	Właściwe zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz zapewnienie opieki dzieciom oraz osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Promocja wartości rodziny .	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły, pedagog szkolny, Gminny Ośrodek Kultury, sołtysi	Praca ciągła

Cel strategiczny 2	PODNIESIENIE AKTYWNOŚCI SENIORÓW		
1. Działalność „Klubu Seniora”	Zagospodarowanie czasu wolnego seniorów i osób niepełnosprawnych.	Burmistrz, sołtysi	Praca ciągła
2. Organizowanie wyjazdów do teatru i kina	Integrowanie się osób starszych niepełnosprawnych..	Burmistrz, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Praca ciągła
3. Utworzenie „Domu Dziennego Pobytu”	Zapewnienie kompleksowej opieki.	Burmistrz	Praca ciągła
4. Organizowanie badań profilaktycznych i rehabilitacji	Ułatwienie dowozu osób niepełnosprawnych i starszych do placówek służby zdrowia i udostępnienie bezpłatnej rehabilitacji	Burmistrz	Praca ciągła
5. Organizowanie spotkań seniorów z młodzieżą-pogadanki	Podniesienie wiedzy na temat potrzeb osób starszych i osób niepełnosprawnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły, sołtysi, Gminny ośrodek Kultury	Praca ciągła
6. Zniesienie barier architektonicznych	Wykonanie niezbędnych prac modernizacyjnych obiektów użyteczności publicznej	Burmistrz	Praca ciągła
Cel strategiczny 3	INTWEGRACJA SPOŁECZNA, ROZWÓJ KLUTURY, TURYSTYKI I AGROTURYSTYKI		
1. Ułatwienie dostępu do kultury i podniesienie atrakcyjności oferty kulturalnej	Wyjazdy do kina , teatru. Stworzenie szeroko pojętej promocji: wydanie profesjonalnego folderu, informacje dostępne drogą internetową.	Burmistrz	Praca ciągła
2. Kreowanie potrzeb w zakresie kultury i zmiany sposobu myślenia	Pobudzenie lokalnej ludności do aktywności gospodarczej. Tworzenie alternatywnych miejsc pracy dla części osób zatrudnionych w rolnictwie. Wspieranie i promowanie możliwości podjęcia innej działalności.	Zainteresowane podmioty gospodarcze, Burmistrz	Praca ciągła

3. Stworzenie strategii rozwoju turystyki.	Stworzenie strategii kierunku rozwoju	Burmistrz	Praca ciągła
4. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska i wykorzystanie Parku Krajobrazowego i Natury 2000.	Budowa jednej wspólnej kotłowni, modernizacja oczyszczalni, segregowanie śmieci, wybudowanie elektrowni słonecznej i pomp wodnych	Burmistrz	Praca ciągła
5. Wspieranie rozwoju kultury i turystyki.	Opracowanie i wytyczenie szlaków spacerowych oraz ścieżek rowerowych	Burmistrz	Praca ciągła
6. Promowanie przedsiębiorczości i umożliwienie pozyskania kapitału.	Utworzenie punktu informacyjnego dotyczącego przedsiębiorczości. Powstanie organizacji pozarządowych. Ogłaszanie konkursów dla organizacji pozarządowych.	Burmistrz, organizacja pozarządowe	Praca ciągła
7. Wspieranie działalności gospodarstw agroturystycznych.	Utworzenie punktu informacji biznesowej, promowanie i wspieranie działalności gospodarczej m. in. tzw. samozatrudnienia. Stworzenie bazy agroturystycznej.	Zainteresowane podmioty gospodarcze, Burmistrz	Praca ciągła
Cel strategiczny 4	WYRÓWNANIE SZANS DZIECI I MŁODZIEŻY		
1. Atrakcyjne zagospodarowanie czasu wolnego.	Stworzenie dzieciom i młodzieży alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu. Utworzenie kawiarenek internatowych, świetlic środowiskowych. Organizowanie imprez kulturalno-sportowo-rekreacyjnych.	Szkoły, pedagog szkolny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Praca ciągła
2. Zmotywowanie do działania i kreowanie liderów młodzieżowych.	Powołanie stowarzyszenia młodzieżowego. Powołanie młodzieżowej rady gminy	Szkoły, pedagog szkolny	Praca ciągła

3. Zwiększenie znajomości języków obcych, nawiązywanie współpracy międzynarodowej.	Nawiązanie współpracy oraz wymiana krajowa i międzynarodowa. Nauka języka obcego oraz poznanie kultury i obyczajów danego kraju.	Szkoły, pedagog szkolny	Praca ciągła
4. Umożliwienie poznania najbliższej okolicy i kraju.	Organizacja wycieczek edukacyjnych	Szkoły, pedagog szkolny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Praca ciągła
5. Likwidacja barier komunikacyjnych i wykorzystanie istniejących zasobów.	Organizowanie zajęć sportowych na hali i w siłowni	Szkoły, pedagog szkolny	Praca ciągła
6. Zapewnienie szerokiego wsparcia młodzieży.	Organizowanie spotkań psychologiem, doradcą zawodowym,	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Praca ciągła
7. Promowanie wartości wykształcenia.	Utworzenie kół zainteresowań: muzyczne, taneczne, plastyczne, przyrodnicze, fotograficzne. Zajęcia pozalekcyjne, wyrównawcze, dodatkowe.	Szkoły, pedagog szkolny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Praca ciągła

Wskaźniki produktu i rezultatu na lata 2017 - 2027

Cel. I Podniesienie motywacji i aspiracji życiowych rodzin

Cele szczegółowe:

1. Wskazanie celów do działania, doprowadzenie do zmiany sposobu myślenia i przeciwdziałania stereotypom i niezaradności życiowej.
2. Nauka umiejętnego gospodarowania budżetem domowym oraz w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
3. Nabycie i podniesienie kwalifikacji i umiejętności zawodowych dostosowanych do rynku pracy.
4. Zapobieganie patologiom społecznym: uzależnieniom, przemocy fizycznej i emocjonalnej, wykluczeniu społecznemu i bezdomności.
5. Zapobieganie dziedziczenia biedy.

Wskaźniki produktu:

- Punkt konsultacyjny szt.1
- Organizowanie imprez integracyjnych szt.3
- Świetlica środowiskowa szt. 3
- Dotarcie z programem profilaktycznym do 250 mieszkańców
- Objęcie opieką profilaktyczną 30 osób
- Przeszkolenie 8 osób bezrobotnych
- Kontrakty socjalne szt. 6

Wskaźniki rezultatu:

- Udzielenie porad psychologicznych szt. 15
- Objęcie opieką psychologiczną – 25 osób (dzieci, młodzież i dorośli)
- Zatrudnieni instruktorzy do pracy w świetlicach- 2 osób
- Zmniejszenie zjawiska alkoholizmu
- Zmniejszenie bezrobocia
- Zaktywizowanie 3 osób bezrobotnych
- Zmniejszenie ilości rodzin korzystających z pomocy społecznej o 5 rodzin

Cel. II Podniesienie aktywności seniorów

Cele szczegółowe:

1. Angażowanie ludzi starszych i niepełnosprawnych w różnego rodzaju działaniach.
2. Zwiększenie integracji.
3. Zwiększenie możliwości dostępu do kultury.
4. Objęcie opieką seniorów, pozbawionych opieki najbliższej rodziny.
5. Stworzenie możliwości aktywizacji osób niepełnosprawnych.
6. Dostęp do szeroko pojętej opieki zdrowotnej, dostęp do istniejącej bazy w związku z prowadzeniem rehabilitacji i profilaktyki prozdrowotnej.
7. Wykorzystywanie środków umożliwiających zwalczanie barier architektonicznych.

Wskaźniki produktu:

- Okresowe badania profilaktyczne szt. 2
- Badania specjalistyczne szt. 2
- Wycieczka szt. 4
- Impreza integracyjna szt. 2

Wskaźniki rezultatu:

- Objęcie badaniami 35 mieszkańców
- Zorganizowanie transportu do poradni dla 30 seniorów i osób niepełnosprawnych
- Klub seniora szt. 1
- Utworzenie standardów opieki nad osobami starszymi szt.1
- Uczestniczenie w wycieczkach 50 osób
- Uczestniczenie w imprezie integracyjnej 150 mieszkańców
- Udział 20 młodych ludzi na warsztatach z seniorami

Cel. III Integracja społeczna, rozwój kultury, turystyki i agroturystykiCele szczegółowe:

1. Ułatwienie dostępu do kultury i podniesieni atrakcyjności oferty kulturalnej.
2. Kreowanie potrzeb w zakresie kultury i zmiany sposobu myślenia.
3. Stworzenie strategii rozwoju turystyki i aktywna promocja.
4. Przeciwdziałanie zanieczyszczenia środowiska i wykorzystanie Parku Krajobrazowego i Natury 2000.
5. Wspieranie w celu rozwoju kultury i turystyki.
6. Promowanie przedsiębiorczości i umożliwienie pozyskania kapitału.
7. Wspieranie działalności gospodarstw agroturystycznych.

Wskaźniki produktu:

- Stworzenie strategii rozwoju turystyki i aktywna promocja szt.1
- Powstanie organizacji pozarządowych szt.1
- Wyłonienie liderów w społeczeństwie
- Utworzenie punktu informacji biznesowej szt.1
- Wspieranie działalności gospodarstw agroturystycznych
- Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska i wykorzystanie Parku Krajobrazowego i Natury 2000

Wskaźniki rezultatu :

- Stworzenie strategii rozwoju turystyki i aktywna promocja- kierunek rozwoju
- Powstanie organizacji pozarządowych szt. 2
- Wyłonienie liderów w społeczeństwie 3 osoby
- Współpraca z punktem biznesu 5 osób
- Zwiększenie samozatrudnienia 3 osoby
- Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy- 300 osób
- Wspieranie rozwoju kultury i turystyki

Cel. IV Wyrównanie szans dzieci i młodzieżyCele szczegółowe:

1. Atrakcyjne zagospodarowanie czasu wolnego.
2. Zmotywowanie do działania i kreowanie liderów młodzieżowych.

3. Zwiększenie znajomości języków obcych, nawiązywanie współpracy międzynarodowej.
4. Umożliwienie poznania najbliższej okolicy i kraju.
5. Likwidacja barier komunikacyjnych i wykorzystanie istniejących zasobów.
6. Zapewnienie szerokiego wsparcia młodzieży.
7. Promowanie wartości wykształcenia.

Wskaźniki produktu:

- Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze- 2 raz w tygodniu/ 1 godz.
- Zajęcia pozalekcyjne 2 raz w tygodniu/ 2 godz.
- Stowarzyszenie młodzieżowe szt. 1

Wskaźniki rezultatu:

- Objęcie zajęciami młodzieży z problemami szkolnymi 25 osób
- Objęcie zajęciami pozalekcyjnymi dzieci i młodzieży 30 osób
- Stworzenie oferty zajęć pozaszkolnych i kółek zainteresowań 2 raz w tygodniu/ 2 godz.
- Dzieci i młodzież objęta zajęciami świetlicowymi 30 osób
- Zatrudnieni instruktorzy do pracy w świetlicach 2 osoby

